

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

REGIO
Programul Regiunea Centru 2021-2027

PLANUL MULTINANUAL DE EVALUARE AL PROGRAMULUI REGIUNEA CENTRU

Ediția 1 – octombrie 2023

Întocmit,
Erika Lengyel

Verificat,
Adriana Mureșan
Director AM PR Centru

Aprobat de Comitetul de
Monitorizare al PR Centru
Simion Crețu
Director general

Împreună dezvoltăm regiunea!

Autoritate de Management
Programul Regiunea Centru

www.adrcentru.ro | Facebook.com/ADRCentru.ro

E-mail: office@adrcentru.ro | Tel.: 0258-818616

Cuprins

ABREVIERI	3
INTRODUCERE	4
1. Context general - PROGRAMUL "REGIUNEA CENTRU"	4
2. SCOPUL PLANULUI MULTIANUAL DE EVALUARE AL PROGRAMULUI REGIUNEA CENTRU	4
PARTEA I - CADRUL DE EVALUARE.....	5
1. Guvernanța evaluării la nivel national	5
2. Coordonarea și ORGANIZAREA evaluării la nivel de PO	5
3. STRUCTURA PLANULUI MULTIANUAL DE EVALUARE	8
4. Abordarea strategică a evaluării	9
4.1 Obiectivele PME pentru perioada de programare 2021-2027	9
4.2 Implementarea și calitatea evaluării.....	12
4.3 Diseminarea și utilizarea constatărilor	16
4.4 Consolidarea capacității instituționale de evaluare	18
4.5 Resurse disponibile și planificarea în timp a evaluării	18
PARTEA 2 PLANIFICAREA EVALUĂRILOR	20
1. Liste de evaluări și calendarul evaluărilor	20
2. SINTEZA TEMELOR, ÎNTREBĂRILOR, CRITERIILOR, PERIOADEI ȘI BUGETULUI DE EVALUARE	21
ANEXA 1.....	36
ANEXA 2.....	55

Împreună dezvoltăm regiunea!

ABREVIERI

- AcOR** – Asociația comunelor și orașelor din România
ADR Centru – Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru
AM POR - Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional
AM PR C – Autoritatea de Management a Programului Regiunea Centru
AMR – Asociația municipiilor din România
ANAF – Agenția Națională de Administrare Fiscală
AOR – Asociația orașelor din România
AP - Acordul de Parteneriat
CCE - Comitetul de Coordonare al Evaluării
CE – Comisia Europeană
CDI - Cercetare, dezvoltare, inovare
CM – Comitetul de Monitorizare
CȘE - Comitetul științific al evaluării
DNSH – Do No Significant Harm
FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională
FESI – Fondurile europene structurale și de investiții
GLE - Grupul de Lucru pentru Evaluare
HG – Hotărârea Guvernului
GSU – Inspectoratul General de Situații de Urgență
IMM – Întreprinderi mici și mijlocii
LI – Logica intervenției
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MIPE – Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene
MySmis - sistem de înregistrare și de stocare sub formă informatizată a datelor referitoare la fiecare operațiune, necesare monitorizării, evaluării, gestiunii financiare, verificărilor și auditurilor în cadrul programelor operaționale gestionate la nivel național
ONG – Organizație non-guvernamentală
ONRC – Oficiul Național al Registrului Comerțului
OS – Obiectiv specific
OUG – Ordonanța de Urgență a Guvernului
PI – Prioritate de intervenție
PME – Planul Multianual de Evaluare
PO – Program Operațional
PR Centru – Programul Regiunea Centru
PT – Proiect Tehnic
SAJ – Serviciul de Ambulanță Județean
SE PR Centru – Serviciul Evaluare al Programului Regiunea Centru
SIIR – Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România
TEN-T – Trans-European Transport Network
TS – Teoria Schimbării
UAT – Unitate administrativ-teritorială
UCE – Unitatea Centrală de Evaluare
UE – Uniunea Europeană

Împreună dezvoltăm regiunea!

INTRODUCERE

1. Context general - PROGRAMUL "REGIUNEA CENTRU"

În perioada 2021-2027 Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) în calitate de Autoritate de Management (AM) va implementa unul din cele 8 programe de dezvoltare regională din România, respectiv Programul Regiunea Centru. PR Centru este finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), fiind aprobat prin Decizia CE nr. 7893/26.10.2023 și reprezintă unul din programele regionale aferente Acordului de Parteneriat încheiat între România și Comisia Europeană (CE) pentru perioada 2021-2027. Viziunea strategică a PR Centru este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie o prioritate. Aceasta este în concordanță cu strategiile naționale și contribuie la obiectivele stabilite în PDR Centru 2021-2027 și RIS 3 Centru. PR Centru este structurat pe 9 priorități de intervenție:

P1 O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă – 270,58 mil. euro

P2 O Regiune digital – 80,93 mil. euro

P3 O regiune cu comunități prietenoase cu mediul – 233,78 mil. euro

P4 O regiune cu mobilitate urbană durabilă – 233,78 mil. euro

P5 O regiune conectată – 197,68 mil. euro

P6 O regiune educată – 93,18 mil. euro

P7 O regiune cu turism sustenabil – 30,89 mil. euro

P8 O regiune atractivă – 185,37 mil euro

P9 Asistență tehnică – 58,26 mil euro

Apelurile lansate prin PR Centru sunt eligibile pe teritoriul Regiunii Centru – județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu, iar bugetul alocat se ridică la suma de 1,4 miliarde euro (FEDR + BS).

2. SCOPUL PLANULUI MULTIANUAL DE EVALUARE AL PROGRAMULUI REGIUNEA CENTRU

Scopul prezentului PME este de a planifica activitățile de evaluare a programului prin care să se determine măsura în care au fost îndeplinite obiectivele propuse, au fost utilizate resursele avute la dispoziție, s-a respectat design-ul inițial sau dacă ar fi necesare anumite modificări ale acestuia. Evaluările vor identifica efectele intervențiilor propuse spre finanțare prin PR Centru asupra dezvoltării Regiunii Centru (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu). Rezultatele studiilor realizate din perspectiva obiectivelor specifice ale programului vor contribui la implementarea eficace și eficientă a acestuia și la măsurarea efectelor nete (impactul) asupra grupurilor țintă.

Împreună dezvoltăm regiunea!

PARTEA I - CADRUL DE EVALUARE

1. Guvernanța evaluării la nivel național

Evaluarea programului este una din funcțiile de bază al autorităților de management, acesta fiind prevăzut în mod concret în regulamentele europene, activitățile de evaluare acoperind toată perioada de programare. Studiile de evaluare sunt menite să examineze în mod sistematic și obiectiv beneficiile/impactul programului asupra dezvoltării în urma implementării acestuia. Evaluările au scopul de a îmbunătăți nivelul de calitate al elaborării și implementării programelor, acestea fiind un instrument util, esențial, în procesul de programare și gestionare a programului, capabil să furnizeze informații valoroase, sumative și formative, pentru coordonarea adecvată și managementul intervențiilor.

La nivel național, **Unitatea Centrală de Evaluare** coordonează gestionarea evaluărilor diferitelor programe cu evaluările naționale/orizontale și evaluările Acordului de Parteneriat, organizează diverse reuniuni, conferințe, asigură sprijin tehnic, după caz, și nu în ultimul rând preiau informații din studiile de evaluare realizate în cazul tuturor programelor europene.

La nivelul evaluării acordului de parteneriat, un rol determinant îl au următoarele structuri: **Comitetul de Monitorizare, Autoritatea de Management, Comitetul de Coordonare al Evaluării și Comitetul Științific al Evaluării**, pentru fiecare program în parte.

De asemenea, pentru **facilitarea coordonării evaluărilor la nivel național și dezvoltarea capacității de evaluare**, este constituit **Grupul de lucru pentru evaluare (GLE)**, care include membrii unităților de evaluare din cadrul tuturor AM-urilor. Acesta este organizat de UCE din cadrul MIPE și se întrunește trimestrial sau ori de câte ori este necesar.

Totodată, **Rețeaua Națională de Evaluare** înființată în perioada de programare 2014-2020 reprezintă un forum informal de discuții, schimb de bune practici și lecții învățate pentru profesioniștii interesați de evaluare din cadrul administrațiilor publice, evaluatorilor și mediului academic.

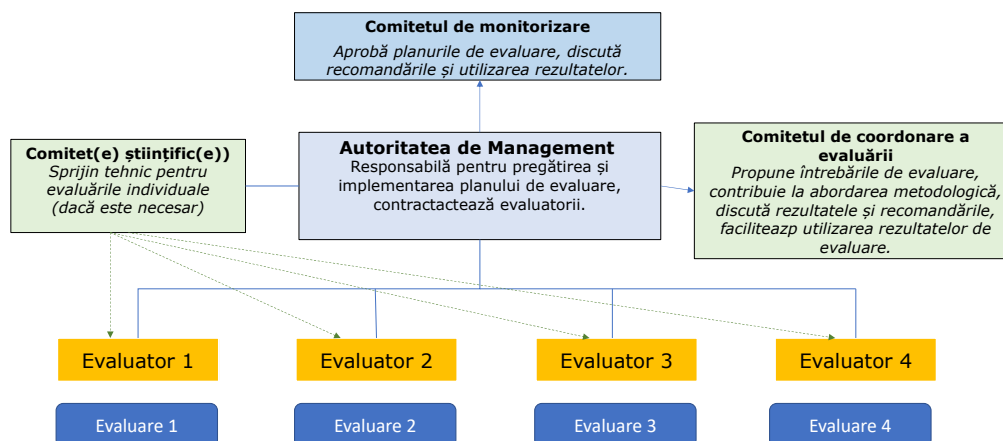
2. Coordonarea și ORGANIZAREA evaluării la nivel de PO

Planul Multianual de Evaluare al Programului Regiunea Centru, reprezintă o piesă din tabloul întreg al evaluării programelor cuprinse în Acordul de Parteneriat din România. În ceea ce privește structurile și actorii implicați, acestea în general sunt similare cu guvernanța menționată în cazul AP, procesul de elaborarea PME și implementarea acestuia la nivelul AM PR Centru fiind descris detaliat în Procedura operațională evaluare program – PO – AM.21.

De subliniat, că printre actorii implicați în acest proces de evaluare alături de șefii structurilor din cadrul AM PR Centru se numără reprezentanții autorităților publice locale, mediului academic, privat, al ONG-urilor care au un rol determinant în Regiunea Centru. Evaluarea programului este o muncă în echipă, comunicarea stând la baza acesteia, în toată perioada de evaluare vor avea loc consultări plenare, în scris, în procesul de culegere a datelor, a analizei diferitelor versiuni ai rapoartelor sau în cazul diseminării rezultatelor.

Așadar, pe parcursul celor șapte ani de programare, următorii actori vor avea un rol determinant în activitatea de evaluare:

Împreună dezvoltăm regiunea!

În continuare prezentăm cele mai relevante atribuții ale structurilor menționate:

Autoritatea de Management – Serviciul Evaluare Program Regiunea Centru:

Structura din directă subordonare al directorului AM PR Centru care asigură toate aspectele administrative necesare desfășurării activității de evaluare, cum ar fi: elaborează Planul de evaluare, caiet de sarcini – termenii de referință, analize, sinteze, gestionează contractele de servicii pentru evaluare, asigură secretariatul Comitetului de Coordonare al Evaluării, diseminează rezultatele evaluărilor, coordonează toate activitățile legate de evaluarea programului, participă la reuniunile organizate de diverse instituții, facilitează comunicarea în domeniul evaluării cu reprezentanții CE, CM PR Centru, MIPE etc.;

Comitetul de Coordonare al Evaluării – este un for deliberativ format din reprezentanții actorilor relevanți la nivel tehnic din Regiunea Centru: (9 reprezentanți din partea UAT –urilor de la nivel regional; mediul academic – 2 reprezentanți, mediul privat – 1 reprezentant, ONG mediu – 1 reprezentant + șefii structurilor din cadrul AM PR Centru și responsabilii priorităților de investiție). Alături de ei, în calitate de invitați permanenți mai participă reprezentanții Guvernului României, MIPE și Institutului Național de Statistică. Acest comitet asigură un punct de vedere tehnic în desfășurarea activităților de evaluare și asigură pe termen lung o garanție pentru obiectivitatea evaluărilor, în obținerea datelor necesare evaluărilor, pot prezenta opinii tehnice, iar prin cunoașterea detaliată a activităților de evaluare vor avea un rol determinant și la diseminarea studiilor. Cadru oferit de CCE facilitează organizarea unor dezbateri publice a membrilor în privința conținutului studiilor de evaluare, a schimbului de idei, a identificării și transmiterii exemplelor de bune practici, iar votul asupra livrabililor este o dovadă clară a transparenței și obiectivității rezultatelor. Astfel, studiile de evaluare vor fi rezultatul unor dezbateri ample, analize complexe la nivelul întregii Regiuni. Deciziile CCE se iau prin vot, cu majoritatea simplă a celor prezenți și care au calitatea de membru. AM prin SEPR, va duce la bun sfârșit deciziile luate în acest comitet.

Comitetul Științific al Evaluării – este format din 2-3 experți din mediul academic în baza expertizei în domeniul sociologic, statistic, socio-economic, și, având în vedere pregătirea lor științifică, aceștia verifică dacă metodologia stabilită în cazul studiilor este aplicată, în baza unei grile a calității și pot formula recomandări pentru îmbunătățirea livrabililor. Recomandările lor sunt consultative, CCE putând vota diferit față de opinia lor. De asemenea, membrii CȘE participă și la grupurile de lucru pentru elaborarea studiilor, formulează propuneri de îmbunătățire a documentelor, evitând astfel întârzierile sau situațiile în care înainte de termenul de predare al studiilor acestea să nu corespundă așteptărilor. Membrii CȘE vor

Împreună dezvoltăm regiunea!

susține instruirea personalului AM și actorilor relevanți în vederea dezvoltării capacității de evaluare și nu în ultimul rând vor realiza un studiu de evaluabilitate premergător Evaluării de impact.

Comitetul de Monitorizare a PR Centru - Conform Regulamentului UE nr. 1060/2021, CM aprobă PME și este informat despre rezultatele studiilor. În timp ce rolul membrilor CM este de a aproba planul și a fi informați despre rezultatele evaluărilor, reprezentanții tehnici din cadrul CCE pot avea o contribuție punctuală pe marginea acestor documente. În cazul în care se impune, membrii CM vor aproba și eventualele modificări ale PME.

În ceea ce privește prima activitate relevantă, respectiv elaborarea Planului de Evaluare și implicarea actorilor relevanți în acest demers, aceasta se poate rezuma în tabelul următor:

Metoda de implicare ¹ și data	Actorii implicați	Principalele rezultate ale discuției și principalele informații colectate
Constituirea CCE – ianuarie 2023	Reprezentanții UAT, asociații ale UAT, ONG-uri, mediul academic	Desemnarea componenței Comitetului de Coordonare a Evaluării și introducerea lor în domeniul de evaluare
Chestionar pentru colectare informații relevante pentru PME – ianuarie 2023	Personalul AM PR Centru	Chestionare completate pentru definitivarea listei de întrebări, criteriilor, metodologiei, perioadei de evaluare, a surselor de date. Fiind primul experiment de acest gen, a oferit prilejul de a finisa întrebările pentru ceilalți actori
Reuniunea de constituire CCE – 10 februarie 2023	Reprezentanții desemnați și acceptați oficiali ai actorilor	Familiarizare cu domeniul evaluării și cu responsabilitățile membrilor desemnați, trecere în revistă a informațiilor necesare pentru completarea Chestionarului aplicat anterior personalului AM PR Centru
Consultare generală - transmiterea și completarea Chestionarului privind stabilirea întrebărilor, temelor și criteriilor de evaluare - februarie 2023	Membrii CCE, fără personal ADR Centru	Chestionarele completate sprijină definitivarea listei de întrebări, a criteriilor, metodologiei, perioadei de evaluare, a surselor de date. Având în vedere noutatea activității, au avut loc discuții

Împreună dezvoltăm regiunea!

		telefonice în vederea clarificării rolului membrilor CCE.
Centralizarea întrebărilor/temelor/criteriilor de evaluare, identificarea surselor de date pentru fiecare studiu de evaluare în parte – martie-mai 2023	Personalul SE PR Centru	Elaborarea fișelor de evaluare pentru fiecare prioritate de investiție, cu o scurtă descriere a priorității (finanțări, beneficiari, activități finanțate, buget), corelare cu Teoria Schimbării și centralizarea întrebărilor și criteriilor de evaluare
Interviu cu responsabilii de Priorități de Investiții mai-iunie 2023	AM PR Centru	S-au analizat propunerile de întrebări și teme de evaluare pentru fiecare PI în parte și s-au selectat întrebările de evaluare
Elaborarea Planului Multianual de Evaluare mai – 14 iulie 2023	Personalul SE PR Centru	Varianta 1 al PME
Finisarea internă a PME 14-30 iulie 2023	AM PR Centru	Analiza internă a PME
Consultarea variantei 1 a PME 1 august – 31 august 2023	Membrii CCE + MIPE + BM + CE	Observații, recomandări pentru îmbunătățirea PME
Revizuire PME –1 septembrie 2023 – 7 septembrie	Personalul SE PR Centru + membrii CCE	În perioada de consolidare a variantei de lucru a PME au avut loc discuții, grupuri de lucru pentru fiecare prioritate în parte.
Avizarea Planului Multianual de Evaluare – 13 septembrie- 2023	Membrii CCE	S-a obținut documentul final, avizat care s-a transmis către Comitetul de Monitorizare
Prezentarea Planului Multianual de Evaluare în CM PR Centru – octombrie 2023	AM PR Centru prin Serviciul Evaluare Program	Prezentare PME în reuniunea CM

3. STRUCTURA PLANULUI MULTIANUAL DE EVALUARE

PME al PR Centru stabilește activitățile de evaluare, acoperind toată perioada de programare. Structura planului cuprinde în mod obligatoriu următoarele informații:

Împreună dezvoltăm regiunea!

- Teme, întrebări, criteriile și tipuri de evaluare
- Sursele și tipurile de date
- Metodele și instrumentele de evaluare
- Calendarul evaluărilor
- Bugetul evaluărilor

Pe de altă parte, planul de evaluare prevede două tipuri de evaluări:

- **evaluări de implementare (orientate pe procese)** - furnizează informații pentru fundamentarea deciziilor privind **îmbunătățirea implementării programului** sau care furnizează informații pentru **fundamentarea deciziilor privind continuarea/suspendarea mecanismelor utilizate pentru implementarea** programului/intervențiilor.
- **evaluări de impact (orientate pe impact)** - furnizează informații pentru fundamentarea deciziilor privind **îmbunătățirea caracteristicilor programului în viitoarea perioadă de programare** (modul în care este proiectat programul) sau furnizează informații pentru deciziile privind **continuarea/suspendarea tipului de intervenții din cadrul programului** (per ansamblu sau pe tipuri de intervenții)

4. Abordarea strategică a evaluării

4.1 Obiectivele PME pentru perioada de programare 2021-2027

Planul Multianual de Evaluare al *Programului Regiunea Centru* este un document strategic elaborat de Autoritatea de Management (AM) din cadrul ADR Centru, conform reglementărilor europene - articolul 44 alin.1 al Regulamentului (UE) 2021/1060¹.

Studiile de evaluare prevăzute se vor realiza din perspectiva **eficacității, eficienței, relevanței, coerenței și a valorii adăugate a UE.**

Acest plan de evaluare stabilește modul în care evaluările se vor desfășura pe parcursul implementării Programului Regiunea Centru 2021-2027, în vederea **îmbunătățirii calității elaborării și implementării PR Centru, precum și buneii pregătiri a viitoarei perioade de programare.** Planul prevede întrebări țintite obiectivelor specifice ale PR Centru, dar vizează și aspectele orizontale (respectarea principiilor dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen pe parcursul implementării), sinergiile, complementaritățile dintre oportunitățile de finanțări.

A. Obiectivele specifice ale planului sunt următoarele:

- oferă un cadru strategic pentru planificarea evaluărilor de impact și operaționale;
- să îmbunătățească prin metodologii și instrumente adecvate planificarea la o calitate înaltă a evaluărilor efectuate pe toată perioada de programare;

¹Regulamentului (UE) 2021/1060 din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

Împreună dezvoltăm regiunea!

- să pună la dispoziția actorilor relevanți, prin diseminarea rezultatelor evaluărilor planificate, a unor **informații credibile și robuste**, în vederea adoptării unor **decizii pe bază de dovezi** în ceea ce privește PR Centru și viitoarea perioadă de programare;
- **îmbunătățirea calității evaluărilor** printr-o planificare adecvată, inclusiv prin identificarea datelor necesare evaluărilor și facilitarea planificării colectării datelor;
- să se asigure că evaluările oferă informații relevante pentru raportarea programului.
- să se asigure că **resursele pentru finanțarea evaluărilor sunt adecvate și proporționale** cu dimensiunea și nevoile financiare ale Programului;
- să ofere un cadru care să asigure urmărirea eficientă a evaluărilor și comunicarea adecvată cu privire la principalele constatări și rezultate.

Utilizatorii PME sunt Comitetul de Monitorizare al PR Centru, ADR Centru, MIPE, CE, actorii implicați în procesul de implementare a PR Centru, evaluatorii externi angrenați în realizarea evaluărilor planificate, precum și oricare alt actor sau persoană interesată de evaluarea Programului Regiunea Centru.

Planul Multianual de Evaluare are la bază diverse documente de planificare a activității de evaluare elaborate în anii precedenți, un ghid elaborate de experți Băncii Mondiale² și nu în ultimul rând reglementările europene și literatura de specialitate din domeniu.

B. Criterii de evaluare

Planul de evaluare acoperă următoarele criterii de evaluare:

- eficiența, relevanța, coerența, eficacitatea, impactul și sustenabilitatea în primul rând vizând surprinderea efectelor intervenției și astfel să permită organismelor de Program să facă ajustări în timp util pentru a asigura o performanță adecvată a Programului: **să fie încredințată evaluatorilor externi**;
- comunicare: **să fie încredințate evaluatorilor interni**.

Eficacitatea: urmărește dacă intervenția UE a atins obiectivele stabilite sau a avansat în vederea atingerii acestora. Evaluarea formează o opinie privind progresul înregistrat până la momentul actual și rolul intervenției în realizarea schimbărilor observate. Sunt identificați și factorii de succes, dacă este cazul. Dacă programul nu îndeplinește așteptările sau obiectivele nu au fost îndeplinite deloc, se efectuează o analiză pentru a înțelege cauzele și factorii care au condus la eșec sau, după caz, au determinat întârzieri în realizarea rezultatelor preconizate.

Eficiența: examinează relația dintre resursele folosite de o intervenție și schimbările generate de aceasta. Diferențele în ceea ce privește modul în care este abordată și implementată intervenția pot avea o influență semnificativă asupra efectelor, devenind astfel interesant de evaluat dacă alte alegeri în ceea ce privește metodele de implementare sau instrumentele de politici ar fi condus la obținerea acelorași beneficii cu costuri mai mici (sau beneficii mai mari cu aceleași costuri). Evaluarea eficienței implică o examinare a costurilor administrative și a schimbărilor la nivel de rezultate ca urmare a implementării intervențiilor finanțate din FEDR. Aceasta analizează modul în care intervențiile pot fi simplificate și sistematizate.

² <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2022/07/cefa8b2df49e8214f833f61125a1ad09.pdf>

Împreună dezvoltăm regiunea!

Relevanța: analizează relația dintre nevoile și problemele din societate și obiectivele intervenției, și are în vedere designul strategiilor și al politicilor. Deoarece circumstanțele și contextul se schimbă în timp, este posibil ca anumite obiective să fi fost deja îndeplinite sau, dimpotrivă, să nu mai fie relevante. Analiza relevanței este importantă, deoarece dacă o intervenție nu contribuie la satisfacerea nevoilor sau rezolvarea problemelor actuale, ea nu mai este adecvată. Analiza relevanței coincide și este stimulată de analiza valorii adăugate pentru UE, care analizează măsura în care o anumită acțiune mai este justificată la nivelul UE.

Coerența: examinează compatibilitatea anumitor intervenții corelate. Chiar și schimbări mici în modul în care este concepută/implementată o intervenție pot declanșa îmbunătățiri sau, după caz, inconsecvențe cu alte acțiuni în curs de desfășurare. Elementele comparative folosite pentru a evalua coerența pot varia în funcție de momentul analizei și de nivelul de coerență avut în vedere.

Valoare adăugată pentru UE: caută schimbări care pot fi atribuite în mod rezonabil intervenției UE, în plus față de ceea ce statele membre așteaptă în mod obișnuit să obțină prin acțiunile naționale. Valoarea adăugată poate fi demonstrată arătând:

- Rolul pe care îl joacă finanțarea UE în susținerea unor acțiuni care altfel nu ar avea loc, care sunt implementate la o scară mai largă sau care au loc mai devreme decât nu ar beneficia de finanțare din partea Uniunii;
- Măsura în care metoda (conceptul și mecanismele de implementare a programelor din politica de coeziune aduce beneficii în raport cu alte abordări utilizate la nivel național;
- Modul în care intervențiile susținute în cadrul programelor contribuie la obiectivele și prioritățile strategice ale UE;
- Dacă programele politicii de coeziune introduc abordări strategice noi și inovatoare în mediul de politici naționale.

Inclusivitatea se referă la capacitatea programelor de a include și de a sprijini diferite segmente de populație și în special grupuri de populație dezavantajate, cărora le lipsește sprijinul public (de ex. persoane din grupuri marginalizate social și economic). Este aplicabil cu precădere pentru evaluarea politicilor sociale, dar poate fi aplicat și în cazul intervențiilor care au în vedere susținerea IMM-urilor, atunci când se analizează efectele asupra întreprinderilor cele mai vulnerabile sau a celor care sunt cel mai greu de sprijinit.

Nediscriminarea reflectă măsura în care toate persoanele – sau întreprinderile – au o șansă egală și echitabilă de a accesa oportunitățile puse la dispoziție de program. Este relevant îndeosebi pentru populațiile care sunt victimele unor stereotipuri negative.

Vizibilitatea analizează în ce mod activitățile de comunicare ale programului contribuie la o mai bună vizibilitate a politicii UE pentru populația interesată și caută să evalueze gradul de conștientizare a publicului larg privind eforturile financiare și de politici ale UE.

C. Etapele evaluării

În vederea programării studiilor de evaluare, au fost analizate *Ghidul pentru elaborarea planului de evaluare*, planurile de evaluare și rapoartele de evaluare din perioadele precedente de programare POR. S-au luat în considerare punctele tari și punctele slabe evidențiate de experții evaluatori în ceea ce privește

Împreună dezvoltăm regiunea!

momentele demarării evaluărilor la vremea respectivă, iar unul din dezavantajele sesizate în mai multe situații a fost lansarea mult prea devreme a studiilor de evaluare, ceea ce a cauzat lipsa datelor pentru formularea unor concluzii relevante și repetarea studiilor într-o fază mai avansată a implementării programului.

Astfel, pentru echilibrarea studiilor de implementare și cele de impact, în cazul PR Centru, Planul cuprinde **două etape de evaluare a programului**.

În Etapa întâi, se vor efectua **studii de implementare**, cu accent pe analiza criteriilor de eficiență, eficacitate, coerență, relevanță, dar și o analiză al sistemului de management și control al PR Centru.

Etapa a doua alocă spațiu și resurse pentru identificarea și **analiza efectelor programului**, iar la sfârșitul trimestrului 1 din anul 2029 se preconizează finalizarea unui singur studiu de impact pentru tot programul, care va prezenta impactul generat pentru fiecare Prioritate de investiție în parte, dar va cuprinde și o abordare per ansamblu, pentru tot programul, atingând în acest caz și principiile orizontale în cadrul studiului.

D. Aria de acoperire

Planul de evaluare al PR Centru acoperă prioritățile de investiții ale programului³ și aspecte orizontale ale sistemului de implementare în Regiunea Centru și se va implementa în perioada 2024-2029, când va trebui să furnizeze Comisiei Europene rezultatele studiilor de impact al PR Centru.

4.2 Implementarea și calitatea evaluării

A. Elemente cheie ale evaluărilor și abordări metodologice ale acestora

Scopul activității de evaluare este de a furniza evaluări utile atât AM PR Centru, cât și celorlalți actori relevanți implicați în procesul de implementare a PR Centru: structurile de gestionare al programului și managementului, beneficiarilor, dar și publicului larg.

Tipuri de evaluări prevăzute în PME:

- Studii de implementare
- Studii de impact
- Studii de evaluabilitate
- Studii ad-hoc.

În realizarea studiilor se va avea o abordare diferită în cazul evaluărilor de implementare și cele de impact, luând în considerare următoarele principii de bază:

- înțelegerea procesului de operare pentru a scoate în evidență factorii de succes;
- efectuarea unei analize critice a operațiunii și a rezultatelor acesteia, în special comparații cu obiectivele globale;
- obținerea rezultatelor fiabile și vizibile, în special față de parteneri și publicul final vizat;
- cuantificarea rezultatelor finale;

³ <https://www.regiocentru.ro/>

Împreună dezvoltăm regiunea!

- proporționalitate și caracter practic.

Activitatea de evaluare a Programului Regiunea Centru este gestionată în cadrul Autorității de Management de către Serviciul Evaluare PR Centru, o structură în subordinea directă a directorului AM. În general studiile de evaluare vor fi realizate de către experți evaluatori externi independenți, contractați în urma proceduri de achiziție publică, însă în momentele în care se impune, personalul SE PR Centru va realiza și evaluări ad-hoc. În cazul acesta, personalul implicat în elaborarea studiilor vor fi independenți operațional de activitățile de implementare a programului.

SE PR Centru este sprijinit de către Comitetul de Coordonare al Evaluării, Comitetul Științific al Evaluării conform Procedurii operaționale de evaluare program – PO.AM.21. De asemenea, Comitetul de Monitorizare al PR Centru are un rol determinant în activitățile de evaluare, urmărind de-a lungul perioadei de programare rezultatele studiilor de evaluare și implementarea recomandărilor acestor rapoarte. Personalul Serviciului furnizează informații relevante privind activitățile de evaluare, iar **managerul de evaluare** va gestiona contractele de prestări servicii încheiate cu experți externi și asigură secretariatul CCE.

B. Teme, întrebări de evaluare, abordare metodologică a evaluării

Ca și punct de plecare în stabilirea temelor și întrebărilor de evaluare s-a luat în considerare Teoria schimbării al PR Centru, realizate de experții Băncii Mondiale, fiind analizate nevoile societății și modul în care intervențiile programului pot răspunde la acestea, posibilele rezultate include și impactul generat în urma implementării proiectelor. În realizarea studiilor vom avea o abordare diferită în cazul evaluărilor de implementare și cele de impact.

Pentru că termenul de lansare al apelurilor diferă, în cazul studiilor de implementare se vor realiza studii distincte în funcție de domenii, după cum urmează.

Evaluarea PR Centru, **în prima etapă**, are în vedere elaborarea unor studii **intermediare/de proces/de implementare**. În cazul dezvoltării urbane toate prioritățile vizate, cum ar fi PI 3 (OS 2.7), PI 4 și PI 8 vor fi tratate într-un singur raport cu două capitole separate în funcție de beneficiarii apelurilor (municipii și orașe), iar în cazul PI 6 și 7, acestea vor fi analizate într-un singur raport, având în vedere că intervențiile vizează același obiectiv de politică, respectiv OP4 – O Europă mai echitabilă și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale. Restul priorităților, dar și obiectivul de eficiență energetică din cadrul PI 3 vor fi analizate în rapoarte de evaluare individuale.

În a doua parte a implementării PR Centru, se va demara evaluarea de impact/a efectelor programului. Acest studiu va furniza informații pentru fundamentarea deciziilor în următoarea perioadă de programare (modul în care este proiectat programul). Având în vedere că termenul de finalizare este stipulat clar în Regulament, avem în vedere realizarea unui singur Raport, dar care cuprinde toate prioritățile, astfel experți vor putea avea o viziune unitară atât pentru fiecare prioritate în parte, cât și o viziune de ansamblu pentru Program. Este nevoie de mai mult timp de la finalizarea proiectelor pentru a identifica efectele reale ale programului, astfel în vederea asigurării datelor necesare pentru **etapa a doua**, studiul de impact se va demara nu înainte de începutul trimestrului 2 al anului 2028, ca și termen de finalizare fiind sfârșitul trimestrului 1 din anul 2029.

Împreună dezvoltăm regiunea!

În concluzie, după cum se poate vedea, fiecare intervenție va fi evaluată de două ori: în procesul intermediar și la final, cu scopul identificării impactului.

În ceea ce privește stabilirea **întrebărilor esențiale** din PME, acestea au fost formulate la sugestia actorilor și ai reprezentanților AM, având la bază principiile Politicii de Coeziune ale UE ce urmăresc reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor defavorizate și acordă o atenție deosebită zonelor afectate de tranziția industrială, precum și regiunilor afectate de dezavantaje naturale sau demografice grave și permanente, dar și viziunea strategică a PR Centru.

Programul Regiunea Centru a luat în calcul **contextul strategic național**, acesta fiind susținut și de strategii sectoriale și regionale din domeniile CDI, mediului, transporturilor, ocupării forței de muncă, educației, sărăciei și incluziunii sociale.

Având în vedere aceste aspecte, întrebările esențiale urmăresc dacă obiectivele generale și specifice ale intervențiilor au fost sau nu îndeplinite, sau modul în care se poate ajusta programul în vederea realizării criteriilor de evaluare. Totodată, identifică schimbările observate în raport cu obiectivele specifice ale intervenției, eventualele bariere și tipul acestora în procesul de implementare al programului, cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE, justificarea costurilor intervenției în raport cu schimbările/efectele obținute, efectele intervențiilor și respectarea principiilor orizontale.

Aceste întrebări și teme de evaluare sunt în concordanță cu strategiile naționale, cum ar fi Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile, Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027, Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU (CDPD) privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027, Strategia națională de renovare pe termen lung (SRTL), Planul Investițional 2021-2030, Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000, Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030, Master Planul General de Transport, "România Educată – Viziune și strategie 2018-2030", Mecanism de monitorizare a Strategiei România Educată etc.

Pe lângă întrebările esențiale, s-a stabilit și o listă de întrebări secundare, care să ajute la formularea unor răspunsuri specifice din cadrul obiectivelor specifice ale programului.

În privința **tipologiei întrebărilor de evaluare dar și a metodologiei de evaluare**, în cazul celor **cantitative**, se pot obține informații care pot fi numărate. Pre-testele și post-testările, sondajele, chestionarele, observațiile, revizuirile bazelor de date și colectarea datelor clinice sunt metode care sprijină obținerea datelor cantitative. Sondajele pot fi efectuate față în față, la telefon, prin poștă sau online. Analiza datelor cantitative necesită analize statistice, variind de la simple statistici descriptive până la investigații mai sofisticate. Datele cantitative evaluează amploarea și profunzimea implementării. Informațiile cantitative colectate înainte și în timpul unei intervenții pot demonstra rezultatele și efectele acesteia. Dacă eșantionul reprezintă cu acuratețe comunitatea, generalizarea, ușurința analizei, consistența și precizia sunt toate avantajele datelor cantitative în scopuri de evaluare (dacă sunt colectate în mod fiabil). Ratele slabe de răspuns la sondaj, problemele de obținere a înregistrărilor și provocările în măsurarea fiabilă pot fi toate dezavantajele utilizării datelor cantitative pentru evaluare. Este posibil ca statisticile cantitative să nu fie suficient de robuste pentru a explica dificultățile complicate sau interconexiunile și, de asemenea, nu oferă o înțelegere a contextului programului.

Impreună dezvoltăm regiunea:

În ceea ce privește **întrebările de tip calitativ**, observația directă sau participativă, interviurile, focus grupurile permit evaluarea, compararea, contrastarea acestor date și înțelegerea tiparelor. Identificarea temelor, codificarea, gruparea datelor conexe și condensarea datelor la puncte relevante și semnificative pot face parte din analiză, iar observațiile pot ajuta la explicarea comportamentelor, precum și a contextului social și a semnificațiilor.

Cele mai eficiente abordări ar trebui recomandate în propunerile ofertanților, împreună cu o descriere a modului în care vor fi integrate diferite metode pentru a atinge obiectivele evaluării.

În cazul evaluării de impact se recomandă utilizarea unui amestec de metodologii cantitative și calitative, iar strategia se poate schimba pe baza întrebărilor de evaluare. Cu toate acestea, ofertanții trebuie să se asigure că procesul de colectare a datelor include consultarea unui eșantion reprezentativ de părți interesate din Program (beneficiari, organismele programului, grupul țintă etc.). Împreună cu cercetarea documentelor pertinente, analiza datelor și alte tehnici, se anticipează că vor fi utilizate metode precum sondaje, interviuri, focus grupuri și/sau similare.

Tehnicile neexperimentale sunt utilizate în general pe scară mai largă, dar aceste tehnici ar putea fi supuse distorsiunilor de estimare din cauza alegerii eșantionului (neavând un control perfect) și definirii modelului (folosind model statistic incorect). De asemenea, deoarece aceste tehnici includ frecvent modelări statistice complicate, ele necesită frecvent o mulțime de date, ceea ce crește costul evaluării și crește complexitatea calculului.

Datorită calității superioare a evaluării contrafactice, evaluările randomizate au cea mai mare valabilitate internă (cunoscută sub numele de „standardul de aur”). De asemenea, ele sunt destul de simplu de înțeles și pentru a afișa concluziile. Sunt mai puțin costisitoare decât metodele neexperimentale, deoarece adesea necesită dimensiuni mai mici ale eșantionului. Cu toate acestea, aplicabilitatea lor ar putea fi mai limitată. De exemplu, este foarte dificil să se efectueze analize aleatorii ale Programelor menite să beneficieze majoritatea populației.

Așadar, în cazul unei proceduri de achiziție publică ofertanții trebuie să detalieze în propunerile lor instrumentele și procedurile pe care intenționează să le utilizeze pentru evaluarea programului. Pentru a oferi răspunsuri detaliate la întrebările de evaluare, exemple de succes, concluzii și recomandări, metodologia propusă trebuie să fie cea mai adecvată și eficientă.

C. Asigurarea calității evaluărilor

AM este responsabil pentru coordonarea și gestionarea evaluării Programului și se va asigura că aceasta este desfășurată într-o manieră profesională și etică, în conformitate cu principiile imparțialității și independenței evaluatorilor. Pentru a asigura o calitate înaltă a evaluărilor s-a stabilit o strategie de management a calității pentru procesul de evaluare, făcând parte din acest demers membrii CCE și CȘE cu roluri bine definite în procedura de evaluare.

În ceea ce privește selecția evaluatorilor externi, o comisie de selecție va fi responsabilă de evaluarea ofertelor. În cadrul termenilor de referință vor fi definite criterii clare de atribuire, iar cerințele de calitate se vor referi în special la capacitatea profesională și tehnică de evaluare, experiența anterioară în activități similare și abordarea metodologică propusă. Evaluatorilor li se va solicita o metodologie solidă în îndeplinirea sarcinilor lor. În procesul de selecție, calitatea grupului de experți propus și a abordării metodologice va avea o pondere semnificativă.

Împreună dezvoltăm regiunea!

Mai mult, pe parcursul implementării exercițiului de evaluare, sprijinul acordat evaluatorilor externi și monitorizarea progresului vor fi coordonate de un manager de evaluare, numit din cadrul SE PR Centru, dar vor acorda sprijin permanent și membrii CȘE, precum și membrii CCE. Coordonatorii din cadrul AM și SE PR Centru vor acționa ca interfață principală cu echipa de evaluare externă desemnată, care, la rândul său, va trebui să stabilească o structură clară de responsabilitate din partea lor. Se va asigura un dialog continuu între evaluatori și coordonatori, acesta fiind direct legat de calitatea și utilitatea rezultatelor evaluării. Vor avea loc întâlniri regulate (fizice sau virtuale) între evaluatori, AM, CȘE.

Prestatorul va organiza o întâlnire de lansare cu experții, membrii CCE și CȘE pentru a discuta și a conveni asupra procesului de evaluare și a fluxului de lucru al fiecărui rezultat al evaluării, inclusiv identificarea surselor de date și stabilirea pașilor intermediari, a rezultatelor și a termenelor limită pentru raportare.

Rezultatele generale așteptate produse de evaluatori pentru fiecare tip de evaluare care urmează să fie efectuate constau în următoarele:

- ✚ Raportul Inițial de Evaluare: care se va baza pe metodologia detaliată pentru realizarea sarcinilor de evaluare definite în termenii de referință și pe tipologia datelor și a surselor de informații. Raportul va include un plan de lucru privind întreaga durată a contractului și un plan de timp detaliat pentru fiecare livrabil al activităților de evaluare.
- ✚ Raport Intermediar: va oferi o imagine de ansamblu asupra activității de evaluare după colectarea datelor, a rezultatelor intermediare parțiale, în conformitate cu termenele stabilite în termenii de referință și/sau raportul inițial.
- ✚ Raportul Final de Evaluare: care va oferi o imagine cuprinzătoare a evaluării, inclusiv contextul și obiectivele acesteia, metodele de evaluare și sursele de informații. În plus, va prezenta rezultatele, concluziile și recomandările cu privire la toate întrebările de evaluare, așa cum sunt definite în termenii de referință și detaliate în raportul inițial. Acesta va include, de asemenea, un rezumat executiv.

Fiecare tip de raport va trebui să obțină aprobarea CCE.

AM și CCE vor urmări îndeaproape activitatea evaluatorilor, vor efectua verificările necesare calității și vor furniza feedback evaluatorilor.

În final, rapoartele aprobate de CCE vor fi prezentate de către echipa de evaluatori în cadrul reuniunii CM PR Centru. Orice raport transmis de evaluatori va fi supus procedurilor de management al calității stabilite pentru a fi acceptat de AM, ca autoritate contractantă.

4.3 Diseminarea și utilizarea constatărilor

AM va asigura diseminarea rezultatelor rapoartelor de evaluare și le va prezenta membrilor CM PR Centru, după ce aceste rapoarte obțin aprobarea membrilor CCE. Se vor analiza constatările și recomandările făcute de evaluatori pentru a pune în aplicare un plan de acțiune în vederea măsurilor ce trebuie întreprinse la nivelul PR Centru.

Odată aprobate, rapoartele de evaluare vor fi puse la dispoziția publicului pe site-ul Programului – www.regiocentru.ro – și pe site-urile gestionate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, respectiv www.mfe.gov.ro și www.evaluare-structurale.ro, conform art. 49 (1) din Regulamentul (UE) 2021/1060, iar conținutul acestora va fi diseminat către grupurile țintă și principalele părți interesate. De

Împreună dezvoltăm regiunea!

asemenea, se va realiza o sinteză a principalelor constatări într-un format atractiv pentru toți potențialii utilizatori ai rapoartelor de evaluare.

În plus, Programul va promova în mod activ constatările evaluărilor prin diferite activități de comunicare și diseminare (ex., prin ateliere tematice pentru beneficiari, factori de decizie și alte părți interesate, utilizarea rețelelor sociale și dezvoltarea comunității, ori de câte ori este cazul) pentru a consolida evaluarea. capacitatea în cadrul rândul părților interesate relevante.

Tipuri de diseminare:

- a) Diseminarea largă - parte a strategiei de comunicare al ADR Centru, pentru a distribui informații despre rezultatele rapoartelor de evaluare.
- b) Diseminarea profundă - include abordarea grupului țintă, decidenții și persoanele implicate în gestionarea PR Centru, cât mai devreme și cât mai extins posibil.

Activitățile de diseminare sunt întreprinse în funcție de audiențe, astfel:

Tip de utilizator	Activități și instrumente posibile
<i>Utilizatori direcți</i>	
Comitetul de Monitorizare a PR Centru	Prezentări ale rezultatelor în reuniunile CM (prezentări power-point cu mesaje cheie) Sinteze ale evaluărilor Prezentări ale demersurilor întreprinse în vederea implementării recomandărilor
Comitetul de Coordonare a Evaluării	Dezbaterea și aprobarea rapoartelor de evaluare în CCE Monitorizarea implementării recomandărilor
Factorii de formulare a politicilor	Documente scurte cu mesajele relevante din studiile de evaluare Posibile seminarii/întâlniri pentru a promova mai detaliat implicațiile politice ale evaluărilor Sumare executive cu rezultatele și recomandările propuse de rapoartele de evaluare
<i>Utilizatori indirecti</i>	
Beneficiari	Transmitere sinteze, prezentarea concluziilor în cadrul unor seminarii sau reuniuni de discuții despre PR Centru, priorități sau rezultate, implementarea acestora. Prezentări la Consiliul pentru Dezvoltare Regională Centru, Comitetul Regional de Planificare Centru și Comitetul Regional de Inovare Participare la reuniuni naționale/internaționale pentru prezentarea concluziilor rapoartelor

Împreună dezvoltăm regiunea!

	<p>Organizarea unor conferințe la nivel regional pentru prezentarea concluziilor studiilor de evaluare</p> <p>Organizare/participare la reuniuni sau focus grupuri cu beneficiarii implicați în evaluare ca feedback al contribuției lor</p>
Publicul larg	<p>Publicarea rapoartelor pe site-urile dedicate acestei activități (www.regiocentru.ro, www.evaluare-structurale.ro și www.mfe.gov.ro)</p> <p>Elaborare comunicate de presă, articole, broșuri în vederea promovării rezultatelor rapoartelor de evaluare în funcție de grupul țintă.</p> <p>Elaborarea unor sumare executive prietenoase cu rezultatele studiilor de evaluare și publicarea lor pe site-urile dedicate menționate anterior</p>

4.4 Consolidarea capacității instituționale de evaluare

Având în vedere cadrul de guvernare stabilit la nivel național/regional în domeniul evaluării, o serie de acțiuni sunt necesare pentru asigurarea capacității de evaluare. Aceasta presupune: consolidarea instituțională/organizațională, consolidarea cererii/ofertei de evaluare (evaluatori externi, consultanți). AM PR Centru are în vedere demararea unui proces de instruire personalului intern și actorilor relevanți, membrilor CCE și factorilor de decizie implicați în gestionarea programului. Prin aceste instruirii AM PR Centru urmărește să asigure grupului țintă introducerea în domeniul evaluării, metodologia, instrumentele, tipurile de evaluări, modul de elaborare și diseminare al unui studiu de evaluare. Aceste instruirii vor fi susținute de CȘE. Cerințele legate de organizarea acestor instruirii vor fi incluse în Caietul de sarcini pentru contractarea experților în vederea înființării CȘE.

Pe de altă parte, personalul SE PR Centru va participa în continuare la activitățile GLE din cadrul MIPE, care sprijină elaborarea și implementarea planurilor de evaluare, discutarea și schimbul de experiență în domeniu, precum și organizarea de sesiuni de formare/training în domeniul evaluării pentru personalul cu responsabilități de evaluare.

4.5 Resurse disponibile și planificarea în timp a evaluării

La stabilirea bugetului s-a ținut cont de recomandarea CE, respective activității de evaluare să se aloce cel puțin 1% din valoarea Programului, dar și exemplele oferite de experții de evaluare din cadrul MIPE, sau alte proiecte de evaluare demarate recent de către structura de evaluare din cadrul POR 2014-2020, având în vedere faptul că acest program ca și structură și obiectiv stă cel mai aproape de Programul Regiunea Centru. Durata studiilor preconizăm să fie între 6-9 luni, pentru fiecare prioritate dorim să cooptăm 2-3 experți, ale căror fee reprezintă media exemplelor date de colegii evaluatori din cadrul MIPE și POR 2014-2020.

Finanțarea activităților de evaluare se va realiza prin Prioritatea 9 - Asistență tehnică a PR Centru 2021-2027, bugetul total pentru evaluare, formare și alte activități de întărire a capacității de evaluare este de 1.000.000,00 euro.

Din acest buget se alocă 335.000 euro pentru funcționarea Comitetului Științific al Evaluării **pentru toată perioada de programare**, cuprinzând **activități specifice asigurării calității studiilor de evaluare** (elaborare grile de calitate pentru fiecare raport de evaluare, puncte de vedere pe marginea caietelor de sarcini

Împreună dezvoltăm regiunea!

privind achiziționarea serviciilor de consultanță, elaborarea unui raport de evaluabilitate premergător studiului de impact, participare la grupuri de lucru alături de experții evaluatori etc.) și **activități de instruire** a personalului implicat în evaluarea programului, având în vedere că este pentru prima dată când evaluarea programului intră în atribuțiile ADR, iar dezvoltarea capacității de evaluare se impune din acest considerent. Costurile sunt calculate în baza fee-ului de experți, stabili în baza recomandărilor furnizate de MIPE și structura de evaluare program al POR 2014-2020.

Restul bugetului, respectiv 665.000 euro sunt destinați efectuării studiilor de evaluare.

Având în vedere complexitatea metodelor necesare măsurării impactului investițiilor, valoarea destinată realizării evaluării de impact va fi de 400.000 euro, iar restul sumei, de 265.000 vor fi alocate doar pentru prima etapă de evaluare, respectiv activități de evaluare pe parcursul implementării.

Împreună dezvoltăm regiunea!

PARTEA 2 PLANIFICAREA EVALUĂRILOR

1. Lista de evaluări și calendarul evaluărilor

Planul Multianual de Evaluare al PR Centru cuprinde planificarea activității de evaluare, temele, întrebările, metodologia, calendarul și bugetul evaluărilor. În acest proces sunt luate în considerare termenele stabilite prin reglementări, contextul socio-economic, maturitatea proiectelor și stadiul lor de implementare. Un alt aspect relevant este faptul că PME pe de o parte planifică pentru o perioadă extinsă în timp (7 ani), pe de altă parte alegerea temelor și stabilirea calendarului și bugetului.

Planul prevede în total nouă rapoarte de evaluare, din care 1 studiu amplu de impact, care acoperă toate prioritățile programului, 1 studiu de evaluabilitate, în sprijinul realizării studiului de impact, un studiu privind analiza sistemului de implementare al Programului și 6 studii de evaluare care vor analiza în etapa întâi modul de implementare al investițiilor.

Elaborarea documentului contribuie la îndeplinirea activităților de evaluare de calitate, oferind informații cheie pentru o programare eficientă a acestor demersuri.

Acest Plan poate suferi modificări pe parcursul implementării sale, în aceste situații este nevoie de aprobarea modificărilor de către membrii CM PR Centru.

Tabelul următor prezintă aspectele legate de evaluările planificate pentru PR Centru.

Împreună dezvoltăm regiunea!

2. SINTEZA TEMELOR, ÎNTREBĂRILOR, CRITERIILOR, PERIOADEI ȘI BUGETULUI DE EVALUARE

Nr	Evaluare planificată	Întrebări esențiale și secundare de evaluare asociate	Obiectivul evaluării/ Cum a fost identificată evaluarea	Ce Prioritate a PR Centru este acoperită?		Criterii de evaluare	Perioada	Valoare în euro
				Prioritate de investiție și Obiectiv Specific vizat	Acțiunile/Intervențiile vizate			
ETAPA I – EVALUĂRI DE IMPLEMENTARE ALE PROGRAMULUI REGIUNEA CENTRU								280.000
1	Evaluarea intervențiilor PR Centru din domeniile cercetare-inovare-tehnologii avansate, sprijinirea IMM-urilor și dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	<p><u>Întrebări generale</u></p> <p>1. În ce măsură obiectivele (inițiale) s-au dovedit adecvate pentru intervenția în cauză?</p> <p>2. În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes?</p> <p>3. În ce măsură s-au luat în considerare decalajele existente în cadrul regiunii?</p> <p>4. Care sunt barierele în implementare?</p> <p>5. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p><u>Întrebări secundare</u></p>	<p>Evaluarea urmărește studierea îndeplinirii criteriilor de evaluare stabilite pe baza întrebărilor de evaluare.</p> <p>Aceste întrebări au fost generate în urma analizei Teoriei schimbării, a documentelor strategice naționale și regionale, în baza solicitării membrilor CCE și AM PR Centru</p> <p>Studiu cuprinde întrebări generale valabile pentru toată regiunea, dar și întrebări secundare, specific pentru diverse tipuri de acțiune/intervenții</p>	<p>Prioritatea 1</p> <p>O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă</p> <p>OS 1.1</p> <p>Cercetare – Inovare - Tehnologii Avansate</p> <p>OS 1.3</p> <p>Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive</p> <p>OS 1.4</p> <p>Dezvoltarea competențelor pentru specializare</p>	<p>1.1.1 Dezvoltarea capacităților publice de CDI</p> <p>1.1.2 Dezvoltarea capacităților private de CDI</p> <p>1.2.1 Participarea IMM și organizațiilor de CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare</p> <p>1.2.2 Cluster-e inovative</p> <p>1.3.1 Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM</p> <p>1.3.3 Platformă pilot de inovare deschisă - proiect strategic regional</p> <p>1.4.1 Investiții</p>	<p>Relevantă</p> <p>Coerență</p> <p>Eficiență</p> <p>Eficacitate</p>	<p>Trim 4 2025-</p> <p>Trim 2 2026</p>	30.000

		<p>CDI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ce schimbări pot fi observate în raport cu obiectivele specifice ale intervenției? 2. Care ar fi cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE? 3. Structurile de CDI din Regiunea Centru sunt considerate competitive în cadrul parteneriatelor din străinătate cărora li s-au alăturat? <p>IMM</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură sunt justificate costurile intervenției, având în vedere schimbările/efectele obținute? <p>INSTRUIRI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Care sunt efectele (cantitative și calitative) ale intervenției? 2. Există alternative mai bune din punct de vedere al eficienței costurilor cu obținerea acelorași rezultate? 		<p>inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p>	<p>tehnologice în IMM</p> <p>1.4.2 ScaleUp pentru start-up-uri și microîntreprinderi</p> <p>1.5.1 Incubatoare și acceleratoare de afaceri</p> <p>1.5.2 Parcuri industriale în domenii RIS</p> <p>Sprijin prin instrumente financiare: capital sau cvasi-capital</p> <p>Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar</p>			
--	--	---	--	---	--	--	--	--

Împreună dezvoltăm regiunea!

Autoritate de Management
Programul Regiunea Centru

www.adrcentru.ro | Facebook.com/ADRCentru.ro

E-mail: office@adrcentru.ro | Tel.: 0258-818616

<p>2</p>	<p>Evaluarea intervențiilor care vizează activitățile de digitalizare în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor</p>	<p>Întrebări esențiale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ce schimbări pot fi observate în raport cu obiectivele specifice ale intervenției? 2. Ce bariere există în implementare? 3. Pentru cine, în ce mod și în ce circumstanțe intervenția produce rezultatele planificate? 4. În ce măsură costurile asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de aceasta? Există alternative mai bune din punct de vedere al eficienței costurilor cu obținerea acelorași rezultate? - În ce măsură au fost preluate exemple de bune practici din UE, și există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește costurile (sau beneficiile), care este cauza acestora? În ce fel sunt asociate aceste diferențe cu intervenția? - Întrebare complementară 5. Care sunt mecanismele cauzale care produc efecte și care sunt trăsăturile acestora? În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes? 6. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării 	<p>Evaluarea urmărește studiarea îndeplinirii criteriilor de evaluare stabilite pe baza întrebărilor de evaluare.</p> <p>Aceste întrebări au fost generate în urma analizei Teoriei schimbării, a documentelor strategice naționale și regionale, în baza solicitării membrilor CCE și AM PR Centru</p>	<p>Prioritatea 2 - O regiune digitală</p> <p>OS 1.2 Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice/1.4 Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat</p>	<p>2.1.1 Comunități digitale pentru o regiune inteligentă</p> <p>2.2 Întreprinderi digitale pentru o economie avansată - sectoarele de specializare inteligentă</p> <p>2.1.2 Platformă regională pilot de open-innovation în domeniul smart-City - proiect strategic regional</p>	<p>Eficacitate</p> <p>Relevantă</p> <p>Eficiență</p>	<p>Trim I 2025 - Trim III 2025</p>	<p>30.000</p>
-----------------	--	--	---	---	---	--	------------------------------------	---------------

mpreună dezvoltăm regiunea!

		<p>durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p>Întrebări secundare</p> <p>În ce măsură PI 2 a dus la dezvoltarea de soluții digitale în sectorul public/digitalizarea IMM-urilor?</p> <p>În ce măsură PI2 a fost eficientă pentru digitalizarea serviciilor publice/IMM-urilor, atât din punct de vedere al interesului manifestat pentru accesare cât și din punct de vedere al costurilor?</p> <p>În ce măsură costurile pentru digitalizarea serviciilor publice/IMM-urilor prin PI 2 sunt proporționale cu beneficiile generale?</p> <p>În ce măsură alte proiecte/intervenții ale UAT-ului/IMM-ului în domeniul digitalizării serviciilor publice/proceselor se corelează cu proiectul implementat în cadrul Priorității?</p> <p>Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițiale ale) intervenției cu nevoile identificate la nivel local/regional/UE? – întrebare complementară</p>						
3	<p>Evaluarea intervențiilor</p> <p>or PR</p>	<p>1. În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul</p>	<p>Evaluarea urmărește studierea îndeplinirii criteriilor de evaluare stabilite pe baza</p>	<p>Prioritatea 3 - O regiune cu comunități prietenoase cu</p>	<p>3.2 Eficiență energetică - clădiri publice, inclusiv</p>	<p>Relevantă</p>	<p>Trim 1 2025 – Trim 2</p>	<p>20.000</p>

	Centru din domeniul eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	<p>domeniului de interes?</p> <p>- În ce măsură intervențiile propuse au la bază bune practici europene sau rezultatul unei cooperări interregionale/transnaționale – întrebare complementară</p> <p>2. În ce măsură factorii asociați cu intervenția influențează eficiența cu care s-au obținut realizările observate? Ce alți factori influențează costurile și beneficiile?</p> <p>3. Care sunt barierele în implementare?</p> <p>4. În ce măsură costurile asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de această intervenție.</p> <p>5. Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițiale ale) intervenției cu nevoile identificate la nivel local/UE?</p> <p>6. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p>	<p>întrebărilor de evaluare.</p> <p>Studiul vizează investițiile în domeniul eficienței energetice în cazul clădirilor rezidențiale și publice</p> <p>Aceste întrebări au fost generate în urma analizei Teoriei schimbării, a documentelor strategice naționale și regionale, în baza solicitării membrilor CCE și AM PR Centru</p>	<p>mediul</p> <p>OS - 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</p>	<p>instrument financiar</p> <p>3.1 Eficiență energetică - clădiri rezidențiale, inclusiv instrument financiar</p>	<p>Eficiență</p> <p>Coerență</p>	2025	
4	Evaluarea intervențiilor or destinate dezvoltării	<p><u>Întrebări generale pentru fiecare prioritate (PI3, PI4, PI8)</u></p> <p>1. În ce măsură se poate realiza abordarea dezvoltării urbane prevăzută în</p>	<p>Evaluarea urmărește studierea îndeplinirii criteriilor de evaluare stabilite pe baza întrebărilor de evaluare pentru toate investițiile din</p>	<p>Prioritatea 3 - O regiune cu comunități prietenoase cu mediul</p>	<p>3.3 Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional - apel</p>	<p>Coerență</p> <p>Eficiență</p> <p>Relevant</p>	Trim 3 2025 - Trim 2 2026	70.000

<p>urbane integrate din Regiunea Centru</p>	<p>PR Centru? În ce măsură procesul a necesitat ajustări pe parcurs sau este nevoie de ajustare suplimentară în viitor?</p> <p>2. Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițiale ale) intervenției cu nevoile identificate la nivel local/regional/UE?</p> <p>3. În ce măsură intervenția propusă corespunde cu prioritizarea nevoilor actuale ale populației din municipii/ZUF?</p> <p>4. În ce măsură costurile beneficiarilor asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de aceasta, având în vedere că proiectele au fost depuse în fază de PT?</p> <p>5. În ce măsură a fost tratată abordarea integrată la nivelul SIDU și a proiectelor propuse spre finanțare?</p> <p>6. Cum este abordat și respectat principiul DNSH?</p> <p>7. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p>Întrebări secundare pentru PI4</p> <p>1. În ce măsură mai este relevantă</p>	<p>program care vizează dezvoltarea urbană integrată.</p> <p>Va trata în capitole separate investițiile destinate orașelor și municipiilor</p> <p>Aceste întrebări au fost generate în urma analizei Teoriei schimbării, a documentelor strategice naționale și regionale, în baza solicitării membrilor CCE și AM PR Centru</p> <p><i>mpreună dezvoltăm regiunea!</i></p>	<p>OS 2.7 Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare</p> <p>*****</p> <p>Prioritatea 4 -</p> <p>O regiune cu mobilitate urbană durabilă</p> <p>OS 2.8 - Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon</p> <p>*****</p> <p>Prioritatea 8 - O regiune atractivă</p> <p>OS 5.1 - Promovarea</p>	<p>pentru municipii</p> <p>3.4 Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional - apel pentru orașe</p> <p>*****</p> <p>4.1 Dezvoltarea mobilității urbane durabile în municipiile Regiunii Centru</p> <p>4.2 Dezvoltarea mobilității urbane durabile în orașele Regiunii Centru</p> <p>*****</p> <p>8.2 Dezvoltare urbană integrată prin regenerarea spațiilor publice, punerea în valoare a patrimoniului, infrastructurii culturale</p>	<p>ă</p> <p>Eficacitate</p>		
---	--	--	---	---	-----------------------------	--	--

		<p>intervenția?</p> <p>2. În ce măsură obiectivele (inițiale) s-au dovedit adecvate pentru intervenția în cauză?</p> <p>3. În ce măsură intervenția are coerență internă (vezi PMUD)?</p>		<p>dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane</p>	<p>și a potențialului turistic din orasele Regiunii Centru</p>			
5	<p>Evaluarea intervențiilor privind dezvoltarea a mobilității naționale/regionale/locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului</p>	<p>1. În ce măsură intervențiile finanțate prin PI 5 conduc la creșterea mobilității, siguranței rutiere și îmbunătățirea conectivității la TEN-T?</p> <p>2. În ce măsură obiectivele (inițiale) s-au dovedit adecvate pentru intervenția în cauză? (asigurarea unei mai bune conectivități, acces către transport feroviar, creșterea gradului de siguranța rutieră)</p> <p>3. În ce măsură intervenția a fost eficientă din punct de vedere al costurilor?</p> <p>4. În ce măsură intervenția este aliniată în mod coerent cu alte intervenții cu obiective similare (intervenții pentru conectivitate – alte investiții pentru infrastructuri rutiere/feroviare etc.)?</p> <p>5. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p>	<p>Studiul va trebui să furnizeze răspunsuri atât la întrebări esențiale, cât și pentru întrebările specifice.</p> <p>Bazându-se pe criteriile de evaluare, scopul studiului este să confirme dacă demararea procesului de implementare conform așteptărilor și teoriei schimbării și în cazul unor disfuncționalități va indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru cât și beneficiarilor.</p> <p>Întrebările de evaluare rezultă din analiza priorităților strategice la nivel național sau la nivelul UE, din solicitările actorilor și al AM</p>	<p>Prioritatea 5 – O regiune conectată</p> <p>OS 3.2 Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>	<p>5.1 - Investiții în modernizarea infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN -T</p> <p>5.2 - Decongestionarea și fluidizarea traficului în zonele de acces în municipiile reședință de județ</p>	<p>Eficientă</p> <p>Eficiență</p> <p>Coerență</p>	<p>Trim 1 2026 – Trim 3 2026</p>	30.000

	la TEN-T și a mobilității transfrontaliere							
6	<p>Evaluarea implementării intervențiilor cuprinse în obiectivul de politică 4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</p>	<p>ÎNTREBĂRI GENERALE</p> <p>1. Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițiale ale) intervenției cu nevoile identificate la nivelul beneficiarilor? - S-a ținut cont de diferitele nivele de dezvoltare din regiune? – întrebare complementară</p> <p>- În ce măsură s-a axat programul asupra zonelor mai puțin dezvoltate și asupra zonelor izolate? – întrebare complementară</p> <p>2. În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la nevoile grupurilor țintă și la obiectivele regionale și Europene?</p> <p>3. Care sunt barierele în procesul de implementare?</p> <p>4. În ce măsură costurile asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de aceasta? - Dacă există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește costurile (sau beneficiile), care este cauza acestora? În ce fel sunt asociate aceste diferențe cu intervenția? – Întrebare complementară</p> <p>5. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării</p>	<p>Studiul de evaluare care vizează analiza investițiilor care acoperă obiectivul de politică 4 O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale. Astfel sunt vizate investițiile PI 6 și PI 7, în baza criteriilor de evaluare cum ar fi: coerența, eficiența, eficacitatea, relevanță. În baza acestora, experții evaluatori vor trebui să confirme/să infirme dacă demararea procesului de implementare este conform așteptărilor și teoriei schimbării, iar în cazul unor disfuncționalități vor indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru, cât și beneficiarilor.</p>	<p>Prioritatea 6 - O regiune educată</p> <p>OS 4.2 Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online</p> <p>Prioritatea 7 - O regiune cu turism sustenabil"</p> <p>OS 4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică,</p>	<p>6.1.2 Creșterea gradului de participare la nivelul învățământului primar și secundar</p> <p>6.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic</p> <p>4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea social</p> <p>7.1.2 Intervenții destinate protejării și</p>	<p>Coerență</p> <p>Eficiență</p> <p>Eficacitate</p> <p>Relevanță</p>	<p>Trim 1 2025 – Trim 4 2025</p>	<p>70.000</p>

	<p>durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p>ÎNTREBĂRI SECUNDARE</p> <p>PI 6</p> <p>- Ce măsuri s-au dovedit a fi cele mai eficace pentru a crește gradul de participare al grupurilor vulnerabile la educație și de ce?</p> <p>-În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes?</p> <p>PI 7</p> <p>- În ce măsură au fost preluate exemple de bune practici din alte zone din UE cu resurse culturale și/sau naturale similare, și, dacă există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește costurile (sau beneficiile), care este cauza acestora? În ce fel sunt asociate aceste diferențe cu intervenția?</p> <p>- În ce măsură a fost implicată comunitatea în care se implementează intervenția, inclusiv pe parcursul implementării proiectului (dincolo de consultarea publică inițială) și în ce măsură au fost luate în considerare propunerile formulate în</p>	<p>din analiza priorităților strategice la nivel național sau la nivelul UE, ori solicitate din partea actorilor sau al membrilor AM</p>	<p>inclusiunea socială și inovarea socială</p>	<p>valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare</p> <p>7.2 Creșterea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor prin dezvoltarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice adresate lor</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

Preună dezvoltăm regiunea!

		cadrul consultărilor?						
7	Analiza sistemului de implementare a PR Centru	<p>Întrebări esențiale:</p> <p>Cum au fost asumate responsabilitățile privind realizarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională?</p> <p>Care este impactul procesului de descentralizare asupra structurilor instituționale regionale și locale implicate în implementarea PR Centru?</p> <p>Întrebări secundare:</p> <p>Actele normative aferente sunt adecvate pentru implementarea politicii de dezvoltare regională?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alocarea resurselor umane și materiale (ex. financiare și logistice) necesare pentru funcționarea sistemului de implementare POR este adecvată la nivel AM, OI și chiar la nivel de beneficiar. - Acțiunile generate de procedurile operaționale sunt funcționale unei absorbții adecvate a fondurilor, fiind adecvate contextului și simple de aplicat (încărcare administrativă adecvată din partea structurilor de management și beneficiari) 	<p>Având în vedere că fondurile europene au fost descentralizate către cele opt regiuni de dezvoltare, Agențiile de Dezvoltare Regională dobândind calitatea de Autoritate de Management pentru programele regionale, este important de urmărit care sunt efectele acestor măsuri, dacă cadrul legislativ asigurat este adecvat, dacă sistemul de management și control funcționează în așa fel încât să permită implementarea programului conform obiectivelor stabilite inițial.</p> <p>În acest sens, prezenta evaluare va analiza sistemul de implementare prin prisma capacității administrative al AM PR Centru și al beneficiarilor în ceea ce privește implementarea programului, funcționalității procedurilor operaționale, a alocării resurselor umane și materiale apelând la criteriile de evaluare cum ar fi eficiența</p>	PR Centru în ansamblu	Sistemul de management și control al AM PR Centru	Eficiență Impact	Trim 2 2024 – Trim 1 2025	15.000

		<p>În ce măsură PR Centru contribuie la dezvoltarea instituțională și a competențelor prin prisma descentralizării regionale (prin stabilirea obiectivelor strategice de valorificare a potențialului în mai multe sectoare prioritare și a identității regionale, prin colaborarea cu actorii relevanți din teritoriu)</p> <p>În ce măsură PR Centru contribuie la creșterea funcționalității factorilor decidenți la nivel local (UAT) și mediul privat?</p>	<p>și impactul.</p> <p>Având în vedere că această evaluare se va realiza în prima parte a ciclului bugetar, astfel concluziile, recomandările formulate vor putea genera potențiale ajustări, îmbunătățiri dacă se impune.</p>						
8	Studiu de evaluabilitate	<ol style="list-style-type: none"> În ce măsură sunt disponibile datele necesare pentru demararea studiului de impact al PR Centru? Care sunt datele necesare pentru demararea evaluării de impact al PR Centru? Care este gradul de maturitate al proiectelor aflate în implementare? Care este gradul de implementare al PR Centru? 	Acest studiu vine în sprijinul realizării evaluării de impact al programului. Va analiza gradul de implementare al priorităților și va identifica disponibilitatea datelor necesare pentru realizarea studiului de impact.	Programul ansamblu	în	Toate OS și acțiunile/intervențiile PR Centru	Studiu pregătitor	Trim 4 2027 – Trim 1 2028	15.000
9	Evaluarea impactului privind intervențiile PR Centru	<p>Întrebări esențiale:</p> <ol style="list-style-type: none"> În ce măsură rezultatele intervențiilor răspund nevoilor de dezvoltare identificate prin program? În ce măsură programul a contribuit la creșterea calității vieții locuitorilor din Regiune? Care este valoarea adăugată care rezultă în urma implementării intervenției? 	Este cel mai amplu și complex studiu de evaluare realizat de AM PR Centru. Conform regulamentului 1060/2021, fiecare stat și fiecare program va efectua un studiu de impact până la data de 31 iulie 2029.	Programul ansamblu	în	Toate OS și acțiunile/intervențiile PR Centru	Impact Relevantă Eficiență Eficacitate	Trim 2 2028 - Trim 1 2029	400.000

		<p>(intervențiilor) UE, în comparație cu așteptările standard ale statelor membre la nivel național și/sau regional/local?</p> <p>4. Care ar fi cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE?</p> <p>5. Care este impactul suplimentar neintenționat, în ce măsură efectele depășesc granița zonei sau a sectorului sau afectează alte grupuri nevizate de intervenție (efectul de propagare)? (eficacitate)</p> <p>6. Programul a contribuit la reducerea decalajelor dintre diferitele județe/regiuni?</p> <p>7. În ce măsură intervențiile au fost aliniate în mod coerent cu alte intervenții cu obiective similare și care este valoarea adăugată a proiectelor? (Sinergie, complementaritate)</p> <p>8. Cum și în ce măsură au fost respectate principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen pe parcursul implementării? - Ce factori sunt implicați în asigurarea sustenabilității? - întrebare complementară (durabilitatea efectelor)</p> <p>9. Care este impactul procesului de descentralizare asupra dezvoltării regionale?</p>	<p>fiecare prioritate de investiție în parte, cuprinzând capitole separate pentru fiecare prioritate în parte, urmând să se furnizeze la finalconcluzii specifice pentru fiecare domeniu și concluzii/recomandări/lecții învățate generale pentru întregul program.</p> <p>De asemenea, studiu va trebui să răspundă și întrebărilor orizontale, prin metodele specifice acestui tip de evaluare va trebui să izoleze și să identifice efectele nete produse de Programul Regiune Centru în vederea dezvoltării regionale.</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

preună dezvoltăm regiunea!

		<p>Întrebări secundare:</p> <p>PI 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ecosistemul de inovare din Regiunea Centru a înregistrat o dezvoltare ca urmare a intervențiilor sprijinite prin Prioritatea 1? - Care sunt schimbările de viziune în domeniul cercetării-dezvoltării-inovării ce rezultă din implementarea acțiunilor aferente Priorității 1? - În ce măsură poate fi constatată transformarea digitală a societății? - A devenit sectorul IMM mai competitiv <p>PI 2</p> <p>Care este impactul digitalizării serviciilor publice finanțat prin Prioritatea 2, Actiunea 1 asupra mediului de afaceri, respectiv asupra cetățenilor?</p> <ul style="list-style-type: none"> - În ce măsură prioritatea, a dus la dezvoltarea de soluții digitale în sectorul public/digitalizarea IMM-urilor? – întrebare complementară PI 2 - În ce măsură efectele observate contribuie la reducerea decalajelor existente între județele din Regiune în privința digitalizării? – întrebare complementară PI 2 	<p><i>preună dezvoltăm regiunea!</i></p>				
--	--	---	--	--	--	--	--

		<p>PI 3 OS b (ii)</p> <p>În ce măsură reabilitarea energetică a fondului construit a contribuit la reducerea emisiilor de CO2 și la reducerea consumului de energie primară în Regiunea Centru?</p> <p>Care sunt efectele observate asupra domeniilor conexe?</p> <p>Dezvoltare urbană PI 3, 4, 8</p> <p>În ce măsură abordarea urbană propusă prin program a contribuit la creșterea calității vieții locuitorilor din mediul urban</p> <p>Ce efect local/regional/național ar avea dacă dezvoltarea domeniului mobilității urbane durabile nu s-ar finanța din fonduri europene nerambursabile și în ce măsură ar crește discrepanța față de statele europene dezvoltate?</p> <p>PI 6</p> <p>În ce măsură efectele programului contribuie la reducerea decalajelor existente între mediul urban și rural?</p> <p>Care ar fi cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE?</p> <p>În ce măsură au contribuit intervențiile din cadrul Priorității 6 la creșterea gradului de participare la nivelul de învățământ</p>	<p><i>preună dezvoltăm regiunea!</i></p>					
--	--	---	--	--	--	--	--	--

		<p>preconizat?</p> <p>În ce măsură a contribuit la adaptarea ofertei educaționale la cererea din piața muncii?</p> <p>În ce măsură activitățile FSE au contribuit la îmbunătățirea calității serviciilor educaționale din învățământ?</p> <p>Progresul înregistrat în implementarea Priorității 6 este în raport cu obiectivele stabilite?</p> <p>PI 7</p> <p>În ce măsură a contat implicarea comunității în care se implementează intervenția, inclusiv pe parcursul implementării proiectului (dincolo de consultarea publică inițială</p>						
10	Activități specifice asigurării calității studiilor de evaluare+instruiri	Asigurarea activităților Comitetului Științific al Evaluării					2023-2029	320.000
BUGET TOTAL:								1.000.000

Împreună dezvoltăm regiunea!

Autoritate de Management
Programul Regiunea Centru

www.adrcentru.ro | Facebook.com/ADRCentru.ro

E-mail: office@adrcentru.ro | Tel.: 0258-818616

ANEXA 1

1– Evaluarea intervențiilor PR Centru din domeniile cercetare-inovare-tehnologii avansate, sprijinirea IMM-urilor și dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

<p>Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare</p>	<p>PI 1 - O regiune competitivă</p> <p>OS 1.1 - Cercetare– Inovare -Tehnologii Avansate</p> <p>OS 1.3 - Impulsionarea creșterii IMM</p> <p>OS 1.4 - Dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p>
<p>Tipurile de intervenții care se evaluează</p>	<p>În cadrul acestei evaluări sunt vizate investițiile care finanțează următoarele tipuri de intervenții/acțiuni:</p> <p>1.1.1 Dezvoltarea capacităților publice de CDI</p> <p>1.1.2 Dezvoltarea capacităților private de CDI</p> <p>1.2.1 Participarea IMM și organizațiilor de CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare</p> <p>1.2.2 Cluster-e inovative</p> <p>1.3.1 Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM</p> <p>1.3.3 Platformă pilot de inovare deschisă - proiect strategic regional</p> <p>1.4.1 Investiții tehnologice în IMM</p> <p>1.4.2 ScaleUp pentru start-up-uri și microîntreprinderi</p> <p>1.5.1 Incubatoare si acceleratoare de afaceri</p> <p>1.5.2 Parcuri industriale în domeniul RIS</p> <p>Sprijin prin instrumente financiare: capital sau cvasi-capital</p> <p>Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar</p>
<p>Tip de evaluare</p>	<p>Studiu de evaluare de implementare</p>
<p>Aspectele vizate și logica evaluării</p>	<p>Este vorba despre un studiu de evaluare amplu de implementare, care va urmări debutul procesului de implementare a proiectelor din cadrul apelurilor Priorității de investiții 1 al PR Centru. Evaluarea are în vedere întrebări generale dar și întrebări specifice pentru cele trei Obiective Specifice menționate. Bazându-se pe criterii de evaluare, cum ar fi relevanța, coerența, eficiența, eficacitate și nediscriminării, scopul studiului este să confirme dacă demararea procesului de implementare conform așteptărilor și teoriei schimbării și de a identifica eventuale abateri de la acestea, în vederea luării unor măsuri corective, dacă se impun.</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

Când va fi implementată evaluarea	Trim 4 2025 - Trim 2 2026
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări generale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - În ce măsură obiectivele (inițiale) s-au dovedit adecvate pentru intervenția în cauză? - În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes? - În ce măsură s-au luat în considerare decalajele existente în cadrul regiunii? - În ce măsură procesul de descentralizare a programului influențează procesul de demarare și implementare a programului? Capacitatea administrativă a personalului AM și a beneficiarilor corespunde îndeplinirii obiectivelor programului? - Care sunt barierele în implementare? - Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate? <p>Întrebări secundare:</p> <p>CDI - OS 1.1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ce schimbări pot fi observate în raport cu obiectivele specifice ale intervenției? (Eficacitate) 2. Care ar fi cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE? 3. Structurile de CDI din Regiunea Centru sunt considerate competitive în cadrul parteneriatelor din străinătate cărora li s-au alăturat? <p>IMM - 1.3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură sunt justificate costurile intervenției, având în vedere schimbările/efectele obținute? <p>INSTRUIRI - 1.4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Care sunt efectele (cantitative și calitative) ale intervenției? 2. Există alternative mai bune din punct de vedere al eficienței costurilor cu obținerea acelorași rezultate?
Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, focus grupuri, sondaje, studii de caz, grup Delphi, interviuri (solicitanți/beneficiari, membrii AM PR Centru)

Împreună dezvoltăm regiunea!

Surse de date	MySMIS, Rapoartele de monitorizare; date privind rezultatele apelurilor (număr proiecte depuse, evaluate, contractate, respinse, contracte reziliate, sume solicitate vs. sume alocate etc.); date ale Institutului Național de Statistică, baze de date instituții publice și private (ITM, ONRC, ANAF), date statistice, sondaje de opinie cu actori relevanți, interviuri, site-uri web, anchetă sociologică, sondaj de opinie cu beneficiarii și cu potențialii beneficiari ai fondurilor, documente strategice, cum ar fi Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3) al Regiunii Centru
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin: Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor.
Costul planificat (Euro)	30.000 euro

2. Evaluarea intervențiilor care vizează activitățile de digitalizare în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	PI 2 - O regiune digitală OS 1.2 Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice OS 1.4 Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat
Tipurile de intervenții care se evaluează	În cadrul acestei evaluări sunt vizate investițiile care finanțează următoarele tipuri de intervenții/acțiuni: 2.1.1 Comunități digitale pentru o regiune inteligentă 2.2 Întreprinderi digitale pentru o economie avansată - sectoarele de specializare inteligentă 2.1.2 Platformă regională pilot de open-innovation în domeniul smart-City - proiect strategic regional

Împreună dezvoltăm regiunea!

Tip de evaluare	Evaluare de evaluare implementare
	Studiu urmărește demararea procesului de implementare al apelurilor care vizează activități de digitalizare în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.
Aspectele vizate și logica evaluării	Evaluarea are în vedere întrebări esențiale, dar și întrebări specifice atât pentru mediul privat cât și cel public. Bazându-se pe criterii de evaluare, cum ar fi relevanța, eficacitatea, ori eficiența , scopul studiului este să confirme dacă demararea procesului de implementare conform așteptărilor și teoriei schimbării și în cazul unor disfuncționalități va indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru cât și beneficiarilor.
Când va fi implementată evaluarea	Trim I 2025 -Trim III 2025
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări esențiale:</p> <p>Ce schimbări pot fi observate în raport cu obiectivele specifice ale intervenției?</p> <p>Ce bariere există în implementare?</p> <p>Pentru cine, în ce mod și în ce circumstanțe intervenția produce rezultatele planificate?</p> <p>În ce măsură costurile asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de aceasta? Există alternative mai bune din punct de vedere al eficienței costurilor cu obținerea acelorași rezultate?</p> <p>Care sunt mecanismele cauzale care produc efecte și care sunt trăsăturile acestora?</p> <p>În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes?</p> <p>În ce măsură procesul de descentralizare a programului influențează procesul de demarare și implementare a programului? Capacitatea administrativă a personalului AM și a beneficiarilor corespunde îndeplinirii obiectivelor programului?</p> <p>Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p>Întrebări secundare:</p> <p>În ce măsură PI 2 a dus la dezvoltarea de soluții digitale în sectorul public/digitalizarea IMM-urilor?</p> <p>În ce măsură PI2 a fost eficientă pentru digitalizarea serviciilor publice/IMM-urilor, atât din punct de vedere al interesului manifestat pentru accesare cât și din punct de vedere al costurilor?</p> <p>În ce măsură costurile pentru digitalizarea serviciilor publice/IMM-urilor prin PI 2 sunt proporționale cu beneficiile generale?</p> <p>În ce măsură au fost preluate exemple de bune practici din UE, și există diferențe semnificative</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

	<p>între statele membre în ceea ce privește costurile (sau beneficiile), care este cauza acestora? În ce fel sunt asociate aceste diferențe cu intervenția?</p> <p>În ce măsură alte proiecte/intervenții ale UAT-ului/IMM-ului în domeniul digitalizării serviciilor publice/proceselor se corelează cu proiectul implementat în cadrul Priorității</p>
Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, analize ale datelor administrative, focus grupuri, sondaje, studii de caz, grup Delphi, interviuri (solicitanți/beneficiari, membrii AM PR Centru)
Surse de date	<p>Website AM (acord de parteneriat, programe operaționale, apeluri, ghiduri), stadiul implementării, stadiul condițiilor favorizante</p> <p>SMIS: date la nivel de proiect</p> <p>AM: studii de evaluare, rapoartele de monitorizare, date centralizate cu rezultatele apelurilor (număr proiecte depuse, evaluate, contractate, respinse, contracte reziliate, sume solicitate vs. sume alocate etc.);</p> <p>ITM, ONRC, ANAF, INS – date despre beneficiari</p>
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	<p>AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin:</p> <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor.</p>
Costul planificat (Euro)	30.000 euro

3. Evaluarea intervențiilor PR Centru din domeniul eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	<p>Prioritatea 3 - O regiune cu comunități prietenoase cu</p> <p>OS - 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</p>
Tipurile de intervenții	3.2 Eficiență energetică - clădiri publice, inclusiv instrument financiar

Împreună dezvoltăm regiunea!

care se evaluează	3.1 Eficiență energetică - clădiri rezidențiale, inclusiv instrument financiar
Tip de evaluare	Studiu de evaluare de implementare
Aspectele vizate și logica evaluării	<p>Eficiența energetică, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră sunt teme prioritare la nivel european, este un domeniu care a fost finanțat și în perioadele de programare precedente.</p> <p>Studiul de implementare planificat va urmări demararea procesului de implementare, în ce măsură experiențele anterioare, dar și noul context de descentralizare a fondurilor pentru dezvoltare regională influențează procesul de implementare a Priorității de investiții.</p> <p>Prin utilizarea criteriilor de evaluare, cum ar fi eficiența, coerența, relevanța studiul are obiectivul de a confirma/infirma dacă demararea procesului de implementare conform este așteptărilor și teoriei schimbării și în cazul unor disfuncționalități va indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru cât și beneficiarilor.</p>
Când va fi implementată evaluarea	Trim 1 2025 – Trim 2 2025
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări esențiale</p> <p>În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes?</p> <p>În ce măsură factorii asociați cu intervenția influențează eficiența cu care s-au obținut realizările observate</p> <p>Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițiale ale) intervenției cu nevoile identificate la nivel local/UE?</p> <p>Care sunt barierele în implementare?</p> <p>În ce măsură costurile asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de această intervenție</p> <p>În ce măsură procesul de descentralizare a programului influențează procesul de demarare și implementare a programului? Capacitatea administrativă a personalului AM și a beneficiarilor corespunde îndeplinirii obiectivelor programului?</p> <p>Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p>Întrebări secundare:</p> <p>În ce măsură intervențiile propuse au la bază bune practici europene sau rezultatul unei cooperări interregionale/transnaționale</p> <p>Ce alți factori influențează costurile și beneficiile</p>
Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, analize ale datelor administrative, focus grupuri, sondaje, studii de caz, grup Delphi, interviuri (solicitanți/beneficiari, membrii AM PR Centru

Împreună dezvoltăm regiunea!

Surse de date	Datele proiectelor depuse spre finanțare, datele proiectelor finanțate/implementate și gradul de absorbție a finanțării (număr clădiri publice eficientizate energetic, număr mp aferenți clădirilor finanțate, valoarea proiectelor finanțate, număr beneficiari ai imobilelor eficientizate energetic, consum de energie primară înainte de implementarea proiectului, consum de energie din surse regenerabile), chestionare completate de către beneficiari (cantitativ și calitativ), date INS
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	<p>AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin:</p> <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor</p>
Costul planificat (Euro)	20.000 euro

4. Evaluarea intervențiilor destinate dezvoltării urbane integrate din Regiunea Centru

Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	de 10
Tipurile de intervenții care se evaluează	<p>3.3 Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional - apel pentru municipii</p> <p>3.4 Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional - apel pentru orașe</p> <p>*****</p> <p>4.1 Dezvoltarea mobilității urbane durabile în municipiile Regiunii Centru</p> <p>4.2 Dezvoltarea mobilității urbane durabile în orașele Regiunii Centru</p> <p>*****</p> <p>8.2 Dezvoltare urbană integrată prin regenerarea spațiilor publice, punerea în valoare a patrimoniului, infrastructurii culturale și a potențialului turistic din orașele Regiunii Centru</p>
Tip de evaluare	Studiu de evaluare de implementare

Împreună dezvoltăm regiunea!

<p>Aspectele vizate și logica evaluării</p>	<p>Este vorba despre un studiu de evaluare complex, care va supune analizei trei Obiective Specifice distincte pentru două tipuri de beneficiari, respectiv municipii și orașe în scopul asigurării dezvoltării durabile urbane. Astfel, raportul va trata în două capitole separate procesul de implementare a investițiilor de dezvoltare urbană durabilă din trei Priorități de Investiții separate.</p> <p>Experții evaluatori vor trebui să furnizeze răspunsuri atât la întrebări esențiale general valabile pentru cele trei obiective specifice, cât și pentru întrebările specifice fiecărui obiectiv specific în parte.</p> <p>Bazându-se pe criterii de evaluare, cum ar fi relevanța, eficacitate, eficiența, ori coerența, scopul studiului este să confirme dacă demararea procesului de implementare conform așteptărilor și teoriei schimbării și în cazul unor disfuncționalități va indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru cât și beneficiarilor.</p> <p>Fiecare capitol va avea concluzii distincte, însă evaluarea per ansamblu va formula și concluzii/recomandări general valabile în ambele tipuri de beneficiari.</p>
<p>Când va fi implementată evaluarea</p>	<p>Trim 3 2025 – Trim 2 2026</p>
<p>Principalele întrebări de evaluare</p>	<p>Întrebări esențiale generale pentru fiecare prioritate (PI3, PI4, PI8)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură se poate realiza abordarea dezvoltării urbane prevăzută în PR Centru 2. Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițialele) intervenției cu nevoile identificate la nivel local/regional/UE? 3. În ce măsură intervenția propusă corespunde cu prioritizarea nevoilor actuale ale populației din municipii/ZUF? 4. În ce măsură costurile beneficiarilor asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de aceasta, având în vedere că proiectele au fost depuse în fază de PT? 5. Cum este abordat și respectat principiul DNSH? 6. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate? 7. În ce măsură procesul de descentralizare a programului influențează procesul de demarare și implementare a programului? Capacitatea administrativă a personalului AM și a beneficiarilor corespunde îndeplinirii obiectivelor programului? <p>Întrebări secundare:</p> <p>În ce măsură procesul a necesitat ajustări pe parcurs sau este nevoie de ajustare suplimentară în viitor?</p> <p>În ce măsură intervenția are coerență internă (vezi PMUD)?</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

	<p>În ce măsură costurile intervenției, suportate de diferitele grupuri de actori sunt proporționale cu beneficiile, având în vedere modul în care s-a realizat distribuția beneficiilor asociate?</p> <p>ÎNTREBĂRI SECUNDARE PI 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură mai este relevantă intervenția? 2. În ce măsură obiectivele (inițiale) s-au dovedit adecvate pentru intervenția în cauză? 3. În ce măsură intervenția are coerență internă (vezi PMUD)?
Abordare metodologică și metode posibile	Studiu de birou, culegere de date administrative, sondaje, interviuri, focus grupuri, studii de caz
Surse de date	MySMIS, date furnizate de UAT - municipii și orașe, interviuri cu beneficiarii direcți (cetățeni, instituții, ONG-uri din localitate), INS, Eurostat, APM, registrele spațiilor verzi ale municipiilor/orașelor și din interviurile cu beneficiarii finali ai intervenției (cetățeni, instituții, asociații de proprietari, utilizatori clădiri reabilite, ONG-uri din localitate), rapoarte de monitorizare, studii de trafic (număr vehicule, bicicliști, pietoni, identificarea porțiunilor de drum/a intersecțiilor cu ambuteiaje, viteza medie de rulare), datele operatorului de transport public metropolitan (număr călători, fluctuația zilnică și pe anumite perioade ale anului), statisticile poliției rutiere și a DSP privind evoluția siguranței în trafic (numărul accidentelor, factorii implicați)
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	<p>AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin:</p> <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor</p>
Costul planificat (Euro)	70.000 euro

5. Evaluarea intervențiilor privind dezvoltarea mobilități naționale/regionale/locale durabile, reziliente la

Împreună dezvoltăm regiunea!

schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	
Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	PI5 - O regiune conectată OS 3.2 Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
Tipurile de intervenții care se evaluează	5.1 - Investiții în modernizarea infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN -T 5.2 - Decongestionarea și fluidizarea traficului în zonele de acces în municipiile reședință de județ
Tip de evaluare	Studiu de evaluare de implementare
Aspectele vizate și logica evaluării	Experții evaluatori vor trebui să furnizeze răspunsuri atât la întrebări esențiale, cât și pentru întrebările specifice. Bazându-se pe criterii de evaluare, cum ar fi eficacitate, eficiența, ori coerența , scopul studiului este să confirme dacă demararea procesului de implementare este conform așteptărilor și teoriei schimbării și în cazul unor disfuncționalități va indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru cât și beneficiarilor.
Când va fi implementată evaluarea	Trim 1 2026 – Trim 3 2026
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări esențiale:</p> <p>În ce măsură intervențiile finanțate prin PI 5 conduc la creșterea mobilității, siguranței rutiere și îmbunătățirea conectivității la TEN-T?</p> <p>În ce măsură obiectivele (inițiale) s-au dovedit adecvate pentru intervenția în cauză? (asigurarea conectivității mai bune, acces către transport feroviar, creșterea gradului de siguranța rutieră)</p> <p>În ce măsură intervenția a fost eficientă din punct de vedere al costurilor?</p> <p>În ce măsură această intervenție este aliniată în mod coerent cu alte intervenții cu obiective similare (intervenții pentru conectivitate – alte investiții infrastructurale rutiere/feroviare etc.)?</p> <p>În ce măsură procesul de descentralizare a programului influențează procesul de demarare și implementare a programului? Capacitatea administrativă a personalului AM și a beneficiarilor corespunde îndeplinirii obiectivelor programului?</p> <p>Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate?</p> <p>Întrebări secundare:</p> <p>În ce măsură efectele observate au legătură cu intervenția?</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, interviuri, focus grupuri, sondaje, studii de caz, grup Delphi
Surse de date	Date furnizate de UAT județ/municipiu, interviuri cu beneficiarii direcți (cetățeni din localitățile aflate pe traseu/municipiu/localitățile aflate în ZUF, operatori de transport, primăriile localităților de pe traseu, operatori de transport – transport public sau privat, instituții cu vehicule destinate intervențiilor de urgență: SAJ, IGSU, MAI)
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin: Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor
Costul planificat (Euro)	30.000 euro

6. Evaluarea implementării intervențiilor cuprinse în obiectivul de politică 4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	Prioritatea 6 - O regiune educate OS 4.2 Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online Prioritatea 7 - O regiune cu turism sustenabil" 4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială
Tipurile de intervenții care se evaluează	6.1.2 Creșterea gradului de participare la nivelul învățământului primar și secundar 6.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic 4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea

Împreună dezvoltăm regiunea!

	<p>socială și inovarea socială</p> <p>7.1.2 Intervenții destinate protejării și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare</p> <p>7.2 Creșterea incluziunii sociale a copiilor și tinerilor prin dezvoltarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice adresate lor</p>
Tip de evaluare	Studiu de evaluare de implementare
Aspectele vizate și logica evaluării	<p>Studiul de evaluare care vizează analiza investițiilor care acoperă obiectivul de politică 4 O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale. Astfel sunt vizate investițiile PI 6 și PI 7, în baza criteriilor de evaluare cum ar fi: coerența, eficiența, eficacitatea, relevanță. În baza acestora, experții evaluatori vor trebui să confirme/să infirme dacă demararea procesului de implementare este conform așteptărilor și teoriei schimbării, iar în cazul unor disfuncționalități vor indica posibile soluții de ajustare atât echipei de management al AM PR Centru, cât și beneficiarilor.</p>
Când va fi implementată evaluarea	Trim 1 2025 – Trim 4 2025
Principalele întrebări de evaluare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cât de bine (încă mai) corespund obiectivele (inițiale ale) intervenției cu nevoile identificate la nivelul beneficiarilor? 2. S-a ținut cont de diferitele nivele de dezvoltare din regiune? – întrebare complementară 3. În ce măsură s-a axat programul asupra zonelor mai puțin dezvoltate și asupra zonelor izolate? – întrebare complementară 4. În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la nevoile grupurilor țintă și la obiectivele regionale și Europene? 5. Care sunt barierele în procesul de implementare? 6. Cum și în ce măsură se regăsesc cerințele privind principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen în proiectele contractate? 7. În ce măsură costurile asociate cu intervenția sunt proporționale cu beneficiile generate de aceasta? <ul style="list-style-type: none"> - Dacă există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește costurile (sau beneficiile), care este cauza acestora? În ce fel sunt asociate aceste diferențe cu intervenția? - Întrebare complementară <p>ÎNTREBĂRI SECUNDARE</p> <p>PI 6 Evaluarea intervențiilor care vizează îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii</p> <p>- Ce măsuri s-au dovedit a fi cele mai eficiente pentru a crește gradul de participare al grupurilor vulnerabile la educație și de ce?</p> <p>- În ce fel s-a realizat adaptarea intervenției la progresele tehnologice sau științifice ulterioare înregistrate la nivelul domeniului de interes?</p> <p>PI 7 Evaluarea intervențiilor pentru creșterea rolului culturii și al turismului durabil în</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

	<p>dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială</p> <p>- În ce măsură au fost preluate exemple de bune practici din alte zone din UE cu resurse culturale și/sau naturale similare, și, dacă există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește costurile (sau beneficiile), care este cauza acestora? În ce fel sunt asociate aceste diferențe cu intervenția?</p> <p>- În ce măsură a fost implicată comunitatea în care se implementează intervenția, inclusiv pe parcursul implementării proiectului (dincolo de consultarea publică inițială) și în ce măsură au fost luate în considerare propunerile formulate în cadrul consultărilor?</p>
Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, interviuri, focus grupuri, sondaje, studii de caz, grup Delphi
Surse de date	MySMIS, rapoarte de monitorizare, situații privind rezultatele apelurilor (număr proiecte depuse, evaluate, contractate, respinse, contracte reziliate, sume solicitate vs. sume alocate etc.), date de la SIIR, Ministerul turismului, Ministerul culturii, UAT locale, INS
	Interviuri cu beneficiarii și/sau, după caz, cu unitățile de învățământ (în cazul Acțiunilor 6.1 și 6.2), comitete de părinți, ISJ-uri
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	<p>AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin:</p> <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor</p>
Costul planificat (Euro)	70.000 eur

7. Analiza sistemului de implementare a PR Centru

Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	Programul PR Centru în ansamblu
---	---------------------------------

Împreună dezvoltăm regiunea!

Tipurile de intervenții care se evaluează	În acest caz nu se vor evalua intervenții, ci sistemul de management și control al Programului Regiunea Centru, împreună cu capacitatea administrativă de implementare al AM și al beneficiarilor
Tip de evaluare	Studiu de evaluare de implementare
Aspectele vizate și logica evaluării	<p>Având în vedere noul context în care se implementează în perioada 2021-2027 în România Fondurile Europene de Dezvoltare Regională, respectiv aceste fonduri au fost descentralizate către cele opt regiuni de dezvoltare, Agențiile de Dezvoltare Regională dobândind calitatea de Autoritate de Management pentru programele regionale, este important de urmărit care sunt efectele acestor măsuri, dacă cadrul legislativ asigurat este adecvat, dacă sistemul de management și control funcționează în așa fel încât să permită implementarea programului conform obiectivelor stabilite inițial.</p> <p>În acest sens, prezenta evaluare va analiza sistemul de implementare prin prisma capacității administrative al AM PR Centru și al beneficiarilor în ceea ce privește implementarea programului, funcționalității procedurilor operaționale, a alocării resurselor umane și materiale apelând la criteriile de evaluare cum ar fi eficiența și impactul.</p> <p>Având în vedere că evaluarea se va realiza în prima parte a ciclului bugetar, astfel concluziile, recomandările formulate vor putea genera potențiale ajustări, îmbunătățiri dacă se impune.</p>
Când va fi implementată evaluarea	Trimestrul 2 2024 – Trimestrul 1 2025
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări esențiale:</p> <p>Cum au fost asumate responsabilitățile privind realizarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională?</p> <p>Care este impactul procesului de descentralizare asupra structurilor instituționale regionale și locale implicate în implementarea PR Centru?</p> <p>Întrebări secundare:</p> <p>Actele normative aferente sunt adecvate pentru implementarea politicii de dezvoltare regională?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alocarea resurselor umane și materiale (ex. financiare și logistice) necesare pentru funcționarea sistemului de implementare PR este adecvată la nivel AM, OI și chiar la nivel de beneficiar. - Acțiunile generate de procedurile operaționale sunt funcționale unei absorbții adecvate a fondurilor, fiind adecvate contextului și simple de aplicat (încărcare administrativă adecvată din partea structurilor de management și beneficiari) <p>În ce măsură PR Centru contribuie la dezvoltarea instituțională și a competențelor prin prisma descentralizării regionale (prin stabilirea obiectivelor strategice de valorificare a potențialului în mai multe sectoare prioritare și a identității regionale, prin colaborarea cu actorii relevanți din teritoriu)</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

	<p>În ce măsură PR Centru contribuie la creșterea funcționalității factorilor decidenți la nivel local (UAT) și mediul privat?</p> <p>Criterii de evaluare: eficiență și impact</p>
Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, focus grup, studii de caz, panel experți, interviuri
Surse de date	MYSMIS, Rapoarte de progres, organigrama, ROF, procedurile operaționale, interviuri cu reprezentanții AM și beneficiari, strategia de instruire, studii de evaluare de implementare
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	<p>AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin:</p> <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor</p>
Costul planificat (Euro)	15.000 euro

8. Studiu de evaluabilitate în vederea pregătirii studiului de impact pentru evaluarea PR Centru

Prioritate și obiective specifice vizate de evaluare	Programul PR Centru în ansamblu
Tipurile de intervenții care se evaluează	Se vor analiza gradul de implementare al priorităților și disponibilitatea datelor în vederea demarării studiului de impact al PR Centru
Tip de evaluare	Studiu pregătitor
Aspectele vizate și logica evaluării	<p>Se vor analiza aspecte legate de disponibilitatea datelor, stadiul de implementare a proiectelor fiind utilizați 5 indicatori: relevanța evaluării, independența datelor, suficiența datelor, omogenitatea beneficiarilor și măsurabilitatea intervențiilor pentru fiecare prioritate în parte.</p> <p>Astfel se va construi un indice care să permită comparația între priorități, care să reprezinte probabilitatea ca evaluarea în condiții calitative optime să aducă un plus de informație</p>

Împreună dezvoltăm regiunea!

	beneficiarului evaluării, prin comparație cu etapa anterioară
Când va fi implementată evaluarea	Trim 4 2027 – Trim 1 2028
Principalele întrebări de evaluare	<p>În ce măsură sunt disponibile datele necesare pentru demararea studiului de impact al PR Centru?</p> <p>Care sunt datele necesare pentru demararea evaluării de impact al PR Centru?</p> <p>Care este gradul de maturitate al proiectelor aflate în implementare?</p> <p>Care este gradul de implementare al PR Centru?</p>
Abordare metodologică și metode posibile	Cercetare de birou, modelare
Surse de date	Date din MYSMIS, rapoarte de progres, interviuri cu reprezentanții AM, studiile de evaluare de implementare
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	<p>AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin:</p> <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor</p>
Costul planificat (Euro)	15.000 - euro

9. Evaluarea impactului privind intervențiile PR Centru

Prioritate și obiective specifice vizate de Toate prioritățile de investiții ale PR Centru

Împreună dezvoltăm regiunea!

evaluare	
Tipurile de intervenții care se evaluează	Se vor analiza intervențiile cuprinse în toate prioritățile de investiții ale PR Centru
Tip de evaluare	Evaluare de impact
Aspectele vizate și logica evaluării	<p>Este vorba despre cel mai amplu și complex studiu de evaluare realizat de AM PR Centru. Conform regulamentului 1060/2021, fiecare stat și fiecare program va efectua un studiu de impact până la data de 31 iulie 2029.</p> <p>În vederea abordării unitare, studiul va supune analizei fiecare prioritate de investiție în parte, cuprinzând capitole separate pentru fiecare prioritate în parte, urmând ca să se furnizeze la final atât concluzii specifice pentru fiecare domeniu, cât și concluzii/recomandări/lecții învățate generale pentru întregul program.</p> <p>De asemenea, studiu va trebui să răspundă și întrebărilor orizontale, prin metodele specifice acestui tip de evaluare, va trebui să izoleze și să identifice efectele nete produse de Programul Regiune Centru în vederea dezvoltării regionale.</p> <p>Criteria de evaluare: contribuție la valorile UE, eficiență, eficacitate, coerență, relevanță</p>
Când va fi implementată evaluarea	Trim 2 2028 - Trim 1 2029
Principalele întrebări de evaluare	<p>Întrebări esențiale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În ce măsură rezultatele intervențiilor răspund nevoilor de dezvoltare identificate prin program? 2. În ce măsură programul a contribuit la creșterea calității vieții locuitorilor din Regiune? 3. Care este valoarea adăugată care rezultă în urma implementării intervenției (intervențiilor) UE, în comparație cu așteptările standard ale statelor membre la nivel național și/sau regional/local? 4. Care ar fi cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE? 5. Care este impactul suplimentar neintenționat, în ce măsură efectele depășesc granița zonei sau a sectorului sau afectează alte grupuri nevizate de intervenție (efectul de propagare)? 6. Programul a contribuit la reducerea decalajelor dintre diferitele județe/regiuni? 7. În ce măsură această intervenție este aliniată în mod coerent cu alte intervenții cu obiective similare și care este valoarea adăugată a proiectelor? 8. Cum și în ce măsură au fost respectate principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen pe parcursul implementării? - Ce factori sunt implicați în asigurarea sustenabilității? – întrebare complementară

Împreună dezvoltăm regiunea!

9. Care este impactul procesului de descentralizare asupra dezvoltării regionale?

Întrebări secundare:

PI 1

- Ecosistemul de inovare din Regiunea Centru a înregistrat o dezvoltare ca urmare a intervențiilor sprijinite prin Prioritatea 1?
- Care sunt schimbările de viziune în domeniul cercetării-dezvoltării-inovării ce rezultă din implementarea acțiunilor aferente Priorității 1?
- În ce măsură poate fi constatată transformarea digitală a societății?
- A devenit sectorul IMM mai competitiv

PI 2

- Cum și în ce măsură au fost respectate principiile dezvoltării durabile, egalității de șanse și nediscriminării și cel al egalității de gen pe parcursul implementării?
- Care este impactul digitalizării serviciilor publice finanțat prin Prioritatea 2, Acțiunea 1 asupra mediului de afaceri, respectiv asupra cetățenilor? În ce măsură prioritatea, a dus la dezvoltarea de soluții digitale în sectorul public/digitalizarea IMM-urilor?
- În ce măsură efectele observate contribuie la reducerea decalajelor existente între județele din Regiune în privința digitalizării?

PI 3 OS b (ii)

- În ce măsură reabilitarea energetică a fondului construit a contribuit la reducerea emisiilor de CO2 și la reducerea consumului de energie primară în Regiunea Centru?
- Care sunt efectele observate asupra domeniilor conexe?

Dezvoltare urbană PI 3, 4, 8

- În ce măsură abordarea urbană propusă prin program a contribuit la creșterea calității vieții locuitorilor din mediul urban
- Ce efect local/regional/național ar avea dacă dezvoltarea domeniului mobilității urbane durabile nu s-ar finanța din fonduri europene nerambursabile și în ce măsură ar crește discrepanța față de statele europene dezvoltate?
- Ce efect are asupra numărului utilizatorilor de biciclete și a transportului public

PI 6

- În ce măsură efectele programului contribuie la reducerea decalajelor existente între mediul urban și rural?
- Care ar fi cele mai probabile consecințe ale opririi sau retragerii intervenției UE?
- În ce măsură au contribuit intervențiile din cadrul Priorității 6 la creșterea gradului de participare la nivelul de învățământ preconizat?
- În ce măsură a contribuit la adaptarea ofertei educaționale la cererea din piața muncii?
- În ce măsură activitățile FSE au contribuit la îmbunătățirea calității serviciilor educaționale din învățământ?
- Progresul înregistrat în implementarea Priorității 6 este în raport cu obiectivele stabilite?

PI 7

- În ce măsură a contat implicarea comunității în care se implementează intervenția, inclusiv pe

Împreună dezvoltăm regiunea!

	parcursul implementării proiectului (dincolo de consultarea publică inițială)
Abordare metodologică și metode posibile	Metode contrafactice combinate cu evaluarea bazată pe teorie – cercetare de birou, utilizarea datelor încrucișate (cross sectional data), serii de timp, date longitudinale, eșantionare, anchete și sondaje, analiza părților interesate, analiza PEST, analiza SWOT, analiza teoriei schimbării, prezentarea teritorială a rezultatelor, studii de caz etc.
Surse de date	MySMIS, rapoarte de monitorizare, date privind stadiul de implementare a proiectelor, Datele centralizate cu privire la rezultatele din cadrul apelurilor (număr proiecte depuse, evaluate, contractate, respinse, contracte reziliate, sume solicitate vs. sume alocate etc.); date de la INS, ministere de resort, beneficiar și non-beneficiari, ONRC, ANAF, SIIR
Cum se va implementa evaluarea	Evaluator extern prin contract cadru cu unul sau mai multe loturi
Asigurarea calității	AM PR Centru va urmări pe mai multe căi asigurarea calității rapoartelor de evaluare, prin: <p>Personalul propriu specializat pe evaluarea programului – vor fi verificate dacă cerințele formulate în Caietele de sarcini și ofertele experților externi sunt îndeplinite în totalitate</p> <p>Comitetul de Coordonare al Evaluării – membrii CCE (șefii structurilor AM PR Centru, responsabilii priorităților de investiții, reprezentanții UAT, mediul privat, mediul academic și al ONG-urilor) vor aviza termenii de referință a caietelor de sarcini elaborate de AM, vor analiza și aproba rapoartele de evaluare elaborate de experții externi de evaluare</p> <p>Comitetul Științific al Evaluării – format din reprezentanții mediului academic vor analiza din punct de vedere științific respectarea metodologiei și a instrumentelor aplicate, completând câte un Raport de calitate pentru fiecare versiune a rapoartelor de evaluare (Raport Inițial, Raport de evaluare), acestea fiind prezentate de către echipa de experți în cadrul reuniunilor CCE. Aceste rapoarte sunt consultative și verifică metodologia propusă și aplicată de către echipa de experți, acuratețea datelor utilizate în evaluare, analizele efectuate și imparțialitatea concluziilor</p>
Costul planificat (Euro)	400.000 euro

Împreună dezvoltăm regiunea!

ANEXA 2

CALENDARUL STUDIILOR DE EVALUARE

Temă de evaluare	2024				2025				2026				2027				2028				2029			
	Trim 1	Trim 2	Trim 3	Trim 4	Trim 1	Trim 2	Trim 3	Trim 4	Trim 1	Trim 2	Trim 3	Trim 4	Trim 1	Trim 2	Trim 3	Trim 4	Trim 1	Trim 2	Trim 3	Trim 4	Trim 1	Trim 2	Trim 3	Trim 4
1. Evaluarea intervențiilor PR Centru din domeniile cercetare-inovare-tehnologii avansate, sprijinirea IMM-urilor și dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat																								
2. Evaluarea intervențiilor care vizează activitățile de digitalizare în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor																								
3. Evaluarea intervențiilor PR Centru din domeniul eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră																								
4. Evaluarea intervențiilor destinate dezvoltării urbane integrate din Regiunea Centru																								
5. Evaluarea intervențiilor privind dezvoltarea mobilității naționale/regionale/ locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere																								
6. Evaluarea implementării intervențiilor cuprinse în obiectivul de politică 4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului European al drepturilor sociale																								
7. Analiza sistemului de implementare a PR Centru																								
8. Studiu de evaluabilitate																								
9. Evaluarea impactului privind intervențiilor PR Centru																								

Împreună dezvoltăm regiunea!

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

REGIO
Programul Regiunea Centru 2021-2027

Împreună dezvoltăm regiunea!

Autoritate de Management
Programul Regiunea Centru

www.adrcentru.ro | Facebook.com/ADRCentru.ro

E-mail: office@adrcentru.ro | Tel.: 0258-818616